

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Pécsudvard Község
Önkormányzata

2023-2028

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk.....	11
Célok.....	12
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	14
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	14
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	19
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	56
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	62
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	69
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	75
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	77
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	79
1. A HEP IT részletei.....	79
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	79
Jövőképünk.....	81
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	82
3. Megvalósítás.....	87
3.1 A megvalósítás előkészítése.....	87
3.2 A megvalósítás folyamata.....	87
3.3 Monitoring és visszacsatolás.....	90
3.4 Nyilvánosság.....	90
3.5 Kötelezettségek és felelősség.....	90
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	91
4. Elfogadás módja és dátuma.....	92

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Pécsudvard Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

A Pécsi-medence és a Baranyai-dombság határán fekvő település kialakulásában a földművelés játszott fontos szerepet. Az először 1181-ben említett település (**Udwarch**) az Árpád-korban a közeli Koaszt (a mai Kozármisleny melletti) várához tartozott. Feltehetően ekkor jelentősebb épület állt a településen, s a község elnevezése is erre utal. Egy 1189-ből származó írás is megemlíti a falut, ahol akkoriban a 28 háznép 141 lakost számlált. De ismert 1290-1331 között keletkezett oklevél is. Az Árpád kor első felében története összefüggött Koszt várával és a koaszi várispánsággal. A 12. század második felében Szeles néven Froa asszonynak a birtoka volt. Froa a falu Marcell prépostjának a felesége volt., aki először a területet az ispotályos keresztesekre hagyta, majd 1181-ben III. Béla király engedélyével ezt az elhatározását megváltoztatta, és 120 márkáért eladta a Bikács nembeli Farkas nádornak. Ekkor 27 szabados élt rajta. Kettő háznép a fival az udbarházat takarította és szénát gyűjtött, kettő fiával szőtt, kettő három fiával kovács volt és tizenhét 12 fiával lóval szolgált. A birtokon ekkor egy Pous nevű gondnok volt. 1181-ben írták le a település határát, amely tulajdonképpen Udvard mai határát követte, Árpád, Pogány és Szókéd mellett elhaladva. A településen tekintélyes curia, udvarház állt. Nagy valószínűséggel innen kaphatta utóbb az Udvard nevet. Később Farkas nádortól leszármazott Udvardiaké lett a falu.

Magyarságát a török időkig megőrizte, utána viszont teljesen megváltozott: főként katolikus horvátok telepedtek be, kisebb részben németek.

A 19. század elején a horvátok mellé magyarok és németek költöztek, de a falu 80 %-a horvát maradt.1930-ban 57 magyar, 69 német, 533 horvát és 2 egyéb anyanyelvű, 1970-ben 155 magyar, 86 német, és 485 horvát lakta.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A 14. században már jelentős falunak számított, volt templomuk, önálló plébániával. A törökök ezt lerombolták, a falu lakói elmenekültek, a török elvonulása után horvát telepesek költöztek ide. A település neve, mint Odward először 1542-ben szerepel egy adó-összeírásban. A további fejlődés fontos állomása volt a Pécs-Mohács vasútvonal kiépítése, amely 1857-ben készült el. Hivatalosan a jelenlegi Pécsudvard nevet 1903-ban kapta. A két világháború alatt sem telepedett itt le említésre méltó ipar, a lakosság továbbra is a mezőgazdaságból élt.

Pécsudvard Baranya középső részén, Péctől 7 km-re délre fekszik. Belterülete 79 hektár, külterülete 765 hektár nagyságú. A szomszédos települések Pécs, Kozármisleny, Egerág, Szökéd és Pogány. A falu 1991-ig Pécsről a Drávaszabolcs felé vezető úton és a Kozármislenyt Újpetrével összekötő útról volt megközelíthető.

Az 1991-es pápalátogatásra kialakított útnak köszönhetően a település zsákjellege megszűnt, a település Pécsről igen jól megközelíthetővé vált a - 2009-ben a Pogányi reptérig négysávosra kiszélesített - 58-as útról.

Korábban a termelészövetkezet művelte a tipikusan mezőgazdasági jellegű község területét. Külön bevételt az emberek a háztájiból tudtak szerezni. A rendszerváltás után a megszűnt termelészövetkezet területéből sokan szereztek termőföldet kárpótlás útján. A tagok részarány formájában kérték ki földjeiket. Ennek következtében több hektár földet kapott több család, ők maguk művelték a területet. Az 1-2 ha területtel rendelkező földtulajdonosok pedig bérbe adták a Pécs-Reménypusztai Termelészövetkezetnek, amelyeket a TSZ műveli tovább.

Az 58-as fő közlekedési útnak és a 2010- ben átadott Pécs-Budapest között megépült autópályának, valamint a friss telekalakításoknak egyaránt köszönhető, hogy a falu lélekszáma az utóbbi években folyamatosan nőtt.

Az aprófalvas településű Baranyában lévő Pécsudvardon 2021-ben 286 ház volt, de ez évről évre növekszik. (forrás:Teir.) Az önkormányzat tulajdonát képezi a bolt és a kocsmá épülete, valamint a kultúrotthon, amelyet 1995-ben alakítottak át. Ezt az átalakítást később több, kisebb átépítést követett. Jelenlegi újabb korszerűsítésére, felújítására folyamatosan pályázik az önkormányzat.

A faluban 1988-ban alakult meg a Vízmű Társulat, amelynek a közreműködésével 1989-től vezetékessel vízzel is ellátott lett a település. A faluban a gázt 1997-ben vezették be Rónai László akkori polgármester vezetése alatt. A beruházás megvalósítására a környék több önkormányzata állt össze. A vezetékessel víz és a gázellátás megvalósulásával Pécsudvard infrastrukturális ellátottsága nagymértékben javult. Sajnos a csatornahálózat kiépítése még várat magára. A falunak a közeljövőben önerőből nincs, és nem is lesz nagyságrendileg 800 millió forintja, hogy ezt megvalósítsa. Az önkormányzat abban reménykedik, hogy kormányzati segítséggel, Európai Unió pénze felhasználásával néhány éven belül kiépülhet az összesen 3,6 kilométer hosszú csatornahálózat.

A település ivóvízhálózata is bővítésre vár. Ennek feltétele a népességyarapodás. Az önkormányzat szeretné megőrizni Pécsudvard kellemes, falusias arcát. Ezért legfeljebb - az elkövetkező negyed évszázadban - a község lakosságának számát nem szeretné 1200 fő felé emelni.

A falu utcái: Széchenyi utca, Felszabadulás utca, Táncsics köz, Dózsa György utca, Pápai út, Pálffy utca, Podberek utca, Akácfa utca, Pécsudvardi út, Széchenyi utca, Táncsics köz, Vasúti őrházak, Zrínyi Miklós utca és az új lakótelepen található Miklósi Gyula utca. Az elmúlt években két új utca is létrejött: a Babos utca és a Jegenye fasor. A falu utcáit folyamatosan karban tartják. A házakban magas a rákötési arány. Víznél (100 százalék) és a gáznál (90 százalék) Az utóbbi években ezen túlmenően is fejlődésnek indult a falu.

2007-ben a falu Észak-nyugati részén lévő 3,6 ha területet az önkormányzat – amely önkormányzati tulajdon volt - kivonta a termelésből, felparcellázta és a közműves telkeket meghirdette eladásra. Mára már felépültek az új családi házak és kialakult Pécsudvard új rendezett zöldövezete, lakóparkja a Miklósi Gyula utcában.

A falu ellátottsága és kellemes, rendezett megjelenése idecsalogatja a vendégeket.

Az 1960-as években a termelősövetkezet megalakulása után csökkenni kezdett a népesség. Sokan Pécsre költöztek, főleg a fiatalabb korosztály. A folyamat az 1970-es években lelassult és az 1980-as években megállt. Az elmúlt évtizedekben azonban lassan növekedni kezdett újra a népesség. Többen költöznek ide Pécsről. Volt pécsudvardiak is visszaköltöznek, az új lakosok egy része pedig kedvezőbb megélhetési lehetőséget lát a faluban.

Egy település valódi értékét az mutatja, hogy hogyan változik hosszú távon a lélekszám. Ha egyre kevesebben költöznek el, ha egyre több gyermek születik és sok a beköltöző, az azt jelenti, hogy ezen a településen érdemes élni.

Az elmúlt években Pécsudvard egy dinamikusan fejlődő, szépülő falu lett. Rendezett, virágos közterületekkel, szép új házakkal, lakóparkkal, új, korszerű vasúti- és buszmegállóval, szabadidőparkkal.

Pécsudvardon nincs óvoda és általános iskola. Az óvodások Pécsre járnak, az általános iskolások zöme Kozármislenybe jár, kisebb része pedig pécsi oktatási intézményeket választott. Többen a Pécssett a horvát nemzetiségű Miroslav Kleza Általános Iskola és Gimnázium tanulója.

A művelődési házban a kultúrotthonban alkalmi, rendezvényeket tartanak, de bérbe is adják a termet, amiből külön bevételhez jut az önkormányzat.

2007-ben a régi tűzoltószertárból kialakítottak egy nyugdíjas klubot, és egy új postahivatalt. Ebben a részben kapott új otthont, irodát a 2009-ban újjáalakult polgárőrség. Pécsudvardon működik az ország leghatékonyabb polgárőrsége. Jelenleg több, mint 50 fővel dolgoznak. A mindennapi szolgálatban öröködnék a falu vagyonára, biztonságára.

Az önkormányzat igyekszik elsősorban saját tőkéből fedezni a beruházásokat. A lakóparkból származó bevételből tudta megvalósítani ezeket az új beruházásokat, és az új buszmegállót is. Ötvenéves vágya volt az itt élőknek, hogy a vasútállomás közelebb kerüljön. Eddig a falutól 1,5 km-re állt az állomásépület, de 10 millió forintos ráfordítással új peront alakítottak ki a falu központjában.

2010-ben készült el az új sportpálya, a sétány és a látványtó, amely biztosítja a falubeliek kikapcsolódását.

Az elmúlt években sikerült vonzóbbá, élhetőbbé és lakhatóbbá tenni a települést. Folyamatosan valósul meg a további parkosítás és virágosítás, melynek eredményeképpen nem csak az itt élők, de az idelátogató vendégek is jól érezhetik magukat.

2023-ra már büszkélkedhet egy megújult és szép, minden igényt kielégítő játszótérrel is illetve szeretnének kialakítani egy ifjúsági klubot is a teljes műszaki berendezésével együtt. Üzemeltetését – szülői felügyelet mellett – a fiataloknak szeretné átadni az önkormányzat.

Pécsudvard lakosságának - az 1990-es évek végén - még 60% volt horvát nemzetiségű, 2001-ben már csak 22,2%-a.

A faluban horvát kisebbségi önkormányzat is működik, mely segít a horvát nyelvű lakosság hagyományainak megőrzésében.

Természetföldrajzi adottságok

Földrajzilag a Pécsi-medencének, a Mecsek hegységnek és a Villányi hegységnek része Pécsudvard. Éghajlatára jellemző, hogy a térség Baranya legmelegebb része. Mérsékelttel száraz terület, enyhe tél és mérsékelttel forró nyár jellemzi. Tavasztól ősziig kevés a csapadék. Az évi középhőmérséklet 10-11 Celsius fok között alakul. A Mecsek hegység déli lejtői komoly szerepet játszanak a magas hőmérsékleti értékek kialakításában. Klímáját nagyban meghatározza Pécs város közelsége.

A településen a talajképző kőzet erősen homokos, lejtőhordalékos lösz, amely negatív irányban befolyásolja a talajok vízgazdálkodását, amely száradékony talajt eredményez. Itt a Pogányi-víz vízgyűjtőjében a mezőgazdasági termelés szempontjából nincs jelentősége az enyhe lejtésű völgyek és völgyhátak hosszának. A barna erdőtalaj jó termőképességű, meghaladja a 60 %-ot. Hőigényes növények terjesztésére kiválóan alkalmas.

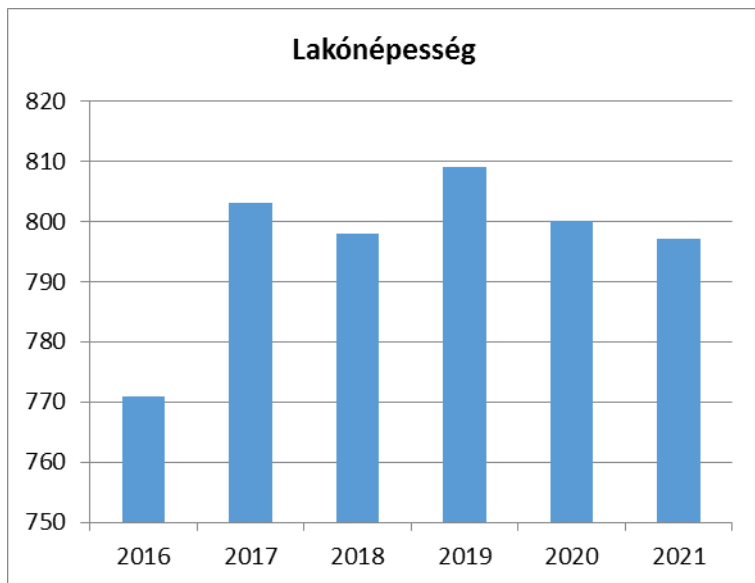
A Pécstől délre fekvő település kedvező természeti adottságait látszik alátámasztani az a tény, hogy már a rézkortól lakott hely volt (péceli kultúra). Régészeti emlékeket a bronzkor kultúrái: a Somogyvár-Vinkovci és a mészbetétes kultúra népei, illetve az őket követő rómaiak is hátra hagytak. A Pécsi-medence és a Baranyai-dombság határán fekvő település kialakulásában mindig a földművelés játszott fontos szerepet.

Demográfiai adatok:

A lakónépesség alakulásán jól látható, hogy a 2016-ot követő a lakosság számának alakulása kisebb ingadozással stagnál. A 2016-tól számítva még mindig elmondható, hogy 5 év alatt a lakosság száma 771 főről 797 főre emelkedett. Pécsudvard erősen Pécs vonzáskörzetéhez tartozik, egyre több család választja a nagyvárosi élet helyett a csendes, nyugodt környezetet.

1. számú táblázat - Lakónéesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	771	bázis év
2017	803	104,15%
2018	798	99,38%
2019	809	101,38%
2020	800	98,89%
2021	797	99,63%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

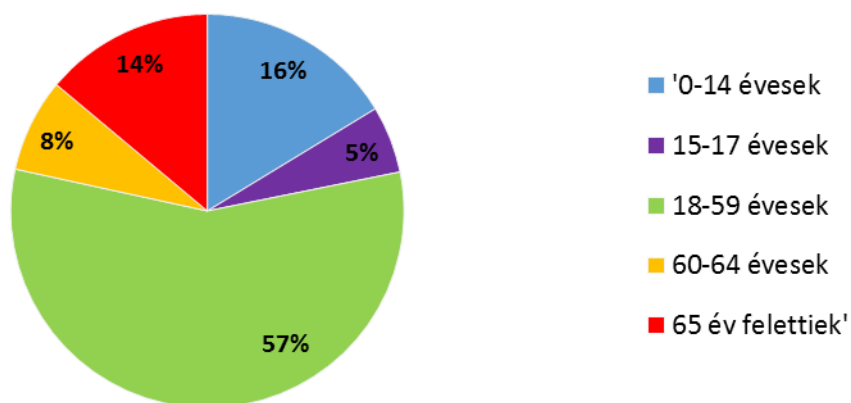

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	417	394	811	51,42%	48,58%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			21	2,59%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	68	55	123	8,38%	6,78%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	23	12	35	2,84%	1,48%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	236	222	458	29,10%	27,37%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	32	33	65	3,95%	4,07%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	58	72	130	7,15%	8,88%

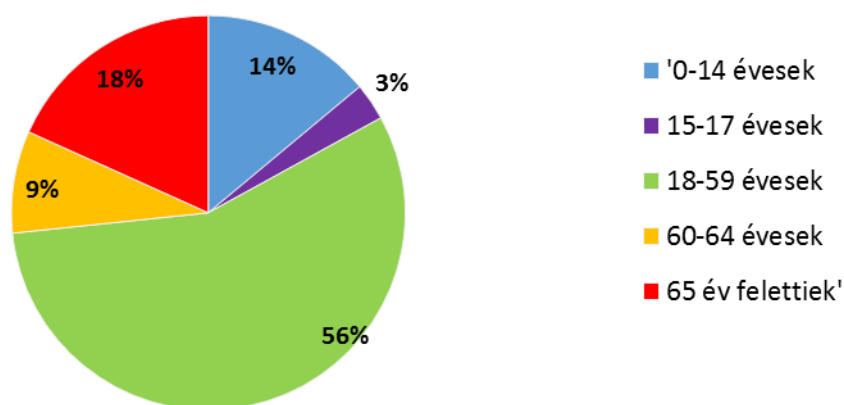
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

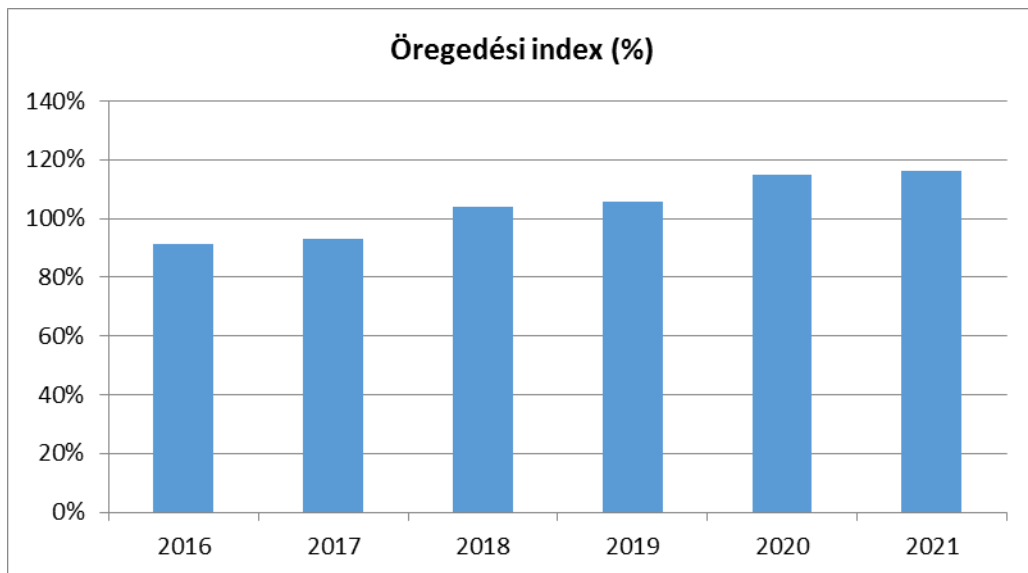
A számadatokból kivehető, hogy Pécsudvardon a korcsoportos megoszlás átlagosnak mondható. Jól látható, hogy a 60 év alatti lakosok körében a férfiak vannak többségben, míg a 60 év feletti korcsoportok esetében a nők száma magasabb, mint a férfiaké. A településre jellemző az aktív kereső képes korcsoport túlnyomó többsége, míg a kiskorú korcsoportok és a 60 év feletti aránya kiegyensúlyozott és jóval elmarad a keresőképes korcsoportoktól.

Az elmúlt évek adatai alapján megállapítható, hogy a lakónépesség évről évre hullámzóan, de összességében nő a településen.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	117	128	91,41%
2017	122	131	93,13%
2018	133	128	103,91%
2019	130	123	105,69%
2020	132	115	114,78%
2021	136	117	116,24%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Egyre több az egyedül élő idős ember a településen, a fiatalok gyermekvállalási morálja csökkenő tendenciát mutat, de az országos átlaghoz képest és az aktív korúak magas aránya miatt egyelőre még nem mondható elöregedő településnek. Jól látható azonban hogy az öregedési index folyamatosan kis mértékben növekszik. 2018. évtől kezdve az öregedési index mértéke meghaladja a 100 %-ot. Sajnálatos módon a vizsgált időszak utolsó 4 évében megfigyelhető, hogy a 14 év alatti fiatalok száma minden évben kevesebb, mint a 65 év felettieké. A lakosság nagy százalékát a középkorosztály alkotja.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	9,10
2017	48,28
2018	-6,25
2019	11,20
2020	-8,70
2021	-6,26

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A korábbi években nem volt jellemző az elvándorlás településünkön. 2020-tól a válság és a világméretű járvány okozta bizonytalanság realizálódott az emberek életében, nagyon sokan nem a vonzáskörzetben találtak munkát, sőt többen külföldre távoztak és vitték a családjukat is magukkal. Jól látszik, hogy a 2020-as és 2021-es években már nagyobb arányban voltak az elvándorlók a településen.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-7,80
2017	-7,62
2018	-5,00
2019	-3,73
2020	-7,46
2021	0,00

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Sajnos egyértelműen azonosítható az 5. tábla adatai alapján, hogy a vizsgált időszakban sokkal kevesebb gyermek született a településen, mint ahány halálozás volt. Ez a mutató is jól ábrázolja, hogy a gyermekek egyre csökkenő létszáma előbb utóbb a település elöregedéséhez fog vezetni, ezért az Önkormányzatnak kiemelt célja, olyan programokat és lehetőségeket teremteni, mely idevonzza, és meg is tartja a fiatal lakosokat a településen. Éppen ezért lenne fontos helyben biztosítani bölcsődei és óvodai szolgáltatásokat is. Ennek hatására újult meg a településen a játszótér és került kialakításra a szabadidőpark is, melynek központi eleme a futballpálya.

Értékeink, küldetésünk

Küldetésünk a helyi esélyegyenlőségi tervvel kapcsolatban, hogy az intézkedési terv a településen állandóan, vagy hosszabb ideig élő, hátrányos helyzetű csoportok helyzetének nyomon követését, valamint esélyegyenlőségének előmozdítását szolgáló intézkedéseket tartalmazzon, különösen:

- az oktatás és a képzés területén jelentkező problémák megszüntetésére,

- az oktatásban, képzésben megjelenő sztereotípusos pályorientáció megváltoztatására,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítására,
- munkaerőpiaci, tevékenységi szegregáció kiküszöbölésére,
- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésére, foglalkoztatási esélyeik javítására,
- az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítésére a helyi önkormányzat döntéshozatalában, illetve az általa fenntartott, vagy támogatott intézményekben, és az önkormányzat által ellenőrzött szolgáltatások körében,
- a hátrányos helyzetű csoportok tagjai részvételének elősegítésére a döntéshozatalban, ill. a közügyek irányításában.

Az esélyegyenlőségi program célja, hogy Pécsudvard olyan településsé váljon, ahol senki nem tapasztalja a hátrányos megkülönböztetés közvetlen vagy közvetett formáját védett tulajdonságai alapján, ahol minden lakossal szemben érvényesül az egyenlő bánásmód elve, valamint biztosított az egyenlő hozzáférés az önkormányzat és intézményei által nyújtott szolgáltatásokhoz. Az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosításán túl egyes társadalmi csoportok esetében olyan támogató lépések megtételére van szükség, melyek az esélyegyenlőség előmozdítását szolgálják.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Pécsudvard település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
 a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
 a diszkriminációmentességet,
 szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció stb.)

A helyi esélyegyenlőség megvalósítását célzó programok és a konkrét intézkedések megvalósítására hatással vannak az önkormányzat költségvetési mutatói, mivel az alacsony költségvetésből történő gazdálkodás és 2022 és 2023. évet jellemző gazdasági helyzet miatt nem marad elegendő finanszírozási lehetőség a tervezett és célul kitűzött intézkedések megvalósítására. Ezért igyekszik az Önkormányzat pályázati forrásokat (uniós és hazai költségvetési támogatások) igénybe venni a célok eléréséhez.

1. Pécsudvard Község Önkormányzat Településfejlesztési Koncepciója - mely 2004-ben került elfogadásra - és programja olyan prioritásokat határoz meg, amelyekhez a helyi esélyegyenlőségi program hozzá tud járulni.

A program prioritásai a következők:

Társadalmi kapcsolatok erősítése, lakosságmegetartó és vonzó képesség fokozása: e területen a gyermekek helyben történő színvonalas ellátását, a szociális ellátás fejlesztését, falukép fejlesztést, természetvédelem, környezetfejlesztést emeli ki program, segítve ezáltal az egyenlő esélyek biztosítását és a minőségi élet feltételeit az itt élő lakosság számára. Az esélyegyenlőségi terv által megnevezett hátrányos helyzetű csoportok (idősek, gyermekek, romák) helyzetének feltárása és támogatása kiemelt célja a programnak.

2. Pécsudvard Község Önkormányzat Képviselő testületének 8/2021 (X.28) számú önkormányzati rendelet települési támogatásokról. A rendelet célja Pécsudvard Község közigazgatási területén megállapítsa a Pécsudvard Község Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) által nyújtandó települési támogatások formáit, szervezeti kereteit, az eljárási és jogosultsági szabályokat, illetve azok igénybevételének és érvényesítésének módját és feltételeit. A cél, hogy a szociális szempontból rászoruló családok életminőségén javítsanak. Egyúttal az Önkormányzat célja, hogy segítséget nyújtson a településen élők számára, hogy a szükségleteiket első sorban saját kereső tevékenységük által tudják biztosítani.
3. Pécsudvard Község Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2022 (III.18) számú önkormányzati rendelet a falugondnoki szolgálatról. Az önkormányzat a falugondnoki szolgálat működtetésével enyhítse közigazgatási területén az intézmény és szolgáltatások hiányából eredő hátrányokat, segítse az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatásokhoz valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást, az egyéni és közösségi szintű igények kielégítéséhez segítséget nyújtson,

- biztosítva ez által a lakossági életfeltételek javítását. Pl egészségügyi intézménybe szállítás egészségügyi ellátás igénybevétele.
4. Pécsudvard Község Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2022 (I.28) számú rendelete az önkormányzat közművelődési feladatairól. A rendelet célja, hogy a helyi lehetőségek és sajátosságok alapján meghatározza az önkormányzat közművelődési feladatait, az ellátás módját és a finanszírozási lehetőségeket és annak formáit. Az önkormányzat helyben biztosítja jogszabályban meghatározott kötelező könyvtári szolgálatot. A közművelődési törvény alapján közösségi színteret tart fent. (7762 Pécsudvard, Felszabadulás útja 47.)
  5. Pécsudvard Község Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2016 (XII.16) sz. rendelete az egészségügyi alapellátási körzetekről. A rendelet célja, hogy meghatározza az egészségügyi alapellátás körzeteit. Pécsudvard egész területe egy felnőtt háziorvosi, gyermekorvosi és fogorvosi körzethez tartozik. A településen heti egy alkalommal van lehetőség felnőtt és kéthetente gyermek háziorvosi ellátás igénybevétele. Ezt követően Kozármislenybe kell átmenniük a lakosoknak.
  6. Pécsudvard Község Önkormányzat Képviselő testületének 7/2022 (III.18) sz. rendelet a gyermekvédelem helyi rendszeréről. Az önkormányzat e rendeletben foglaltak szerint biztosítja a pénzbeli (beiskolázási támogatás, mikulás csomag és egyéb támogatás) természetbeni (szünidei gyermekétkeztetés), illetve személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat (család- és gyermekjóléti szolgálat).

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Pécsudvard a Pécsi Többcélú Kistérségi Társulás tagja. Az esélyegyenlőségi tervezés segíti a térség területfejlesztési koncepciója fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a foglalkoztatási helyzetre, a gazdasági és oktatási, szociális és gyermekvédelmi területek célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá. A térségben élők életminőségének javítása, az életszínvonal növelése a foglalkoztatottság szintjének emelésén és a megújulásra kész helyi közösségeken keresztül.

- [Szociális és gyermekjóléti szolgáltatás](#)

Pécsudvard a Pécsi Többcélú Agglomerációs Társulással látja el a személyes gondoskodás körébe tartozó szolgáltatási feladatait. A térségi feladatellátás során a Társulási Megállapodásnak megfelelően a Társulás által fenntartott Integrált Nappali Szociális Intézmény, a Pécs és Környéke Szociális Alapszolgáltatási és Gyermekjóléti Alapellátási Központ és Családi Bölcsőde Hálózat valamint az Esztergár Lajos Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ látja el a kapcsolódó feladatokat a Társulás településeinek lakói számára.

- [Közoktatás](#)

A Pécsi Többcélú Agglomerációs Társulásnak van Közoktatási és kulturális bizottsága, melynek keretében a 9 tagú bizottság feladata, hogy közreműködik a kistérség közoktatási intézkedési tervében meghatározott feladatok végrehajtásában, javaslatot tesz a kistérség közoktatási feladatellátáshoz kapcsolódó fejlesztő munkára, ellenőrzi a pedagógiai szakszolgálat feladatellátását, kidolgozza a közoktatási feladatellátásra kapott normatíva felhasználás rendszerét. A pedagógiai szakszolgálatokat tekintve Pécsudvard a Baranya Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Pécsi Tagintézményének Apáczai Csere János körtér 1. szám alatti tagintézményéhez tartozik. A Társulás a szolgáltatás szervezésénél fontosnak tartja a gyermekek helyben vagy a lakóhelyükhöz lehető legközelebb történő ellátását.

- Közművelődés

A közművelődési szakemberek 2021-ben történt kötelező alkalmazását követően, a települések többsége rendelkezik közművelődési szolgáltatási tervvel, mely minden évben elkészül. A települések elkezdtek felmérni helyi vonatkozásban a kulturális szükségleteket és kezdik annak megfelelően alakítani a kulturális stratégiájukat és rendezvényeiket. Pécsudvard település Áta és Szókéd településekkel kötött együttműködési megállapodás keretében 2021 óta közösen alkalmaz közművelődési referenst, aki minden évben elkészíti a települések kulturális fejlesztési stratégiáját.

Még mindig fontos szerepet játszanak a településfejlesztési koncepciók, melyek fontos tényezőnek minősítik az identitástudat erősítését, de kulturális jövőkép hiányában a településfejlesztési tervekben kevésbé kerül előtérbe a helyi kultúra feltételrendszerének fejlesztése, azon keresztül az életminőség javítása.

A kulturális fejlesztési stratégiák kialakításának leghátrányosabb eleme a finanszírozási források hiánya. Az állami támogatás összege nagyon alacsony, melyből ki kell gazdálkodni a közművelődési referens bérét is, így a megmaradt forrás nem elegendő a település kulturális szükségleteinek ellátásához szükséges komplett fejlesztési stratégia kialakítására.

- Területfejlesztés

A térségi társulás célja a területfejlesztés kapcsán:

- a kistérségben élők életminőségének javítása
- népességmegtartó képesség erejének javítása.
- Rendezett, magas színvonalú szolgáltatásokkal jól ellátott, biztonságos, értékekben gazdag hagyományörző környezet, vonzó települések kialakítása, megtartása.
- A helyi (humán, gazdasági, természeti) adottságok hatékony kihasználása, fejlesztése, foglalkoztatottság növelése.
- Versenyképes gazdasági szerkezet kialakítása.
- A térségi életkörülmények és életfeltételek, a térségi foglalkoztatási lehetőségek, a korösszetétel javítása.
- Az esélyegyenlőség megteremtése (szakképzettség növelése, foglalkoztatási helyzet javítása). A Kistérség közösségeinek, civil szerveződéseinek erősítése, kulturális értékek megőrzése (identitástudat erősítése).
- A térség turisztikai adottságainak kiaknázása.

- Foglalkoztatás

A Pécsi Többcélú Agglomerációs Társulás idén is az egyik legfontosabb feladatának tartja a Nemzeti Közfoglalkoztatási Programban való részvételt. Foglalkoztatóként- a lehetőségek figyelembe vételével - mind több pályázati lehetőséggel kíván élni, elősegítve ezzel a többszörösen hátrányos helyzetű munkanélküliek legális foglalkoztatását.

A Baranya Megyei Munkaügyi Központtal együttműködve 30 százalék önerővel, 70 százalékos támogatással Pécsudvard településen 4 fő közfoglalkoztatott van foglalkoztatva, mely napi 8 órai munkával számolva bruttó 116.000 forint/hó bért jelent egy fő részére. Ez a létszám sajnos nagyon kevés. Szükség lenne több közfoglalkoztatási lehetőségre a településeken.

A munka jellege a települési önkormányzatok területén a kommunális feladatok ellátását jelenti, amely utak és szegélyeik tisztán tartását, árkok, vízvezetők karbantartását, fűnyírást, temetők, kegyeleti helyek rendezését, parkok gondozását, intézményekben való kisebb karbantartásokat jelent, de dolgoznak a házi gondozásban, az idős, beteg embereknek való segítségnyújtásban is.

A kistérség területén a közfoglalkoztatásnak, illetve a programoknak több haszonélvezője is van. A közvetlen haszonélvezői a hátrányos helyzetű, tartós munkanélküliek és családjaik, akiknek nemcsak megélhetését segíti a program, hanem önbecsülésükhöz is hozzájárul, hogy újra a társadalom hasznos tagjainak érezhessék magukat. A programok közvetett haszonélvezője pedig a kistérségben élő lakosság, hiszen a rendezett közterület, a tisztább lakókörnyezet mindenki közérzetét javítja.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az önkormányzat számára a koherens esélytervhez szükséges információk rendelkezésre állnak. Vannak azonban olyan területek, amelyről az információszerzés még nehézkes. Az adatgyűjtést segítené a 2022. évi népszámlálás településsoros adata, azonban ilyen jellegű összesítések még nem elérhetők a KSH honlapján, éppen ezért az összegyűjtött adatok elsősorban a Teir adatbázisból, illetve helyi adatgyűjtésből (falugondnok, szociális munkás, védőnő, egyesület, stb.) származnak.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Napjainkban egyre többször halljuk a mélyszegénység fogalmát, mely azon emberek csoportját jelenti, akik tartósan a létminimum alatt élnek és nincs is esélyük rá, hogy ebből önerővel kilépjenek. Míg korábban az öregkori szegénység volt a jellemzőbb, napjainkban a gyermekeké vált azzá. A szegénységnek nincs mindenki számára elfogadott, örökérvényű definíciója, mindenki mást ért alatta.

Általában azokat a területi egységeket tekintjük mélyszegénység által sújtott településeknek, településrészeknek, ahol „a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újra termelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.” (forrás: TÁMOP – pályázati kiírás). Ezen meghatározást alapul véve Szökéd község nem tartozik a mélyszegénység által sújtott települések közé.

A szegénység legjobban a gyermekeket és a hátrányos helyzetűeket sújtja. A romák közössége leginkább a hátrányos helyzetűek csoportjába tartoznak. A mindennapokban is egyre többször szembesülünk a szegénység kézzel fogható példáival. Láthatjuk, ahogy a kisebb településesen folyamatosan növekszik a szociálisan kiosztott segélyek mennyisége.

Pécsudvardon a 2019-es választások alkalmával 62 fő vallotta magát horvát nemzetiségűnek és 1 fő németnek, 4 fő szerbnek, roma nemzetiségűnek senki sem vallotta magát. (forrás: www.valasztas.hu). A településen csak horvát nemzetiségi önkormányzat működik, aki a települési önkormányzattal karöltve fokozottan támogatja a horvát identitás őrzését és az esélyegyenlőségek biztosítását.

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat. A település lakossága a romákkal szemben elfogadó. Elmondható, hogy a településen lakó nemzetiségek békésen élnek egymás mellett. Nem jellemző a társadalmi kirekesztés a romákkal szemben.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén, illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembevételével készítünk elemzéseket. A lakosság jövedelmi viszonyairól nincs megfelelő adatunk.

Hogy mekkora jövedelemből lehet megélni egy-egy településen, ennek megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. (forrás: <https://www.ksh.hu/sdg/1-5-sdg-1.html>) A KSH 2022. évi adatai alapján Magyarországon a nettó kereset mediánértéke 273.500 Ft volt. Ennek 60 %-a 164.100 Ft. (forrás: <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/ker/ker2208.html>)

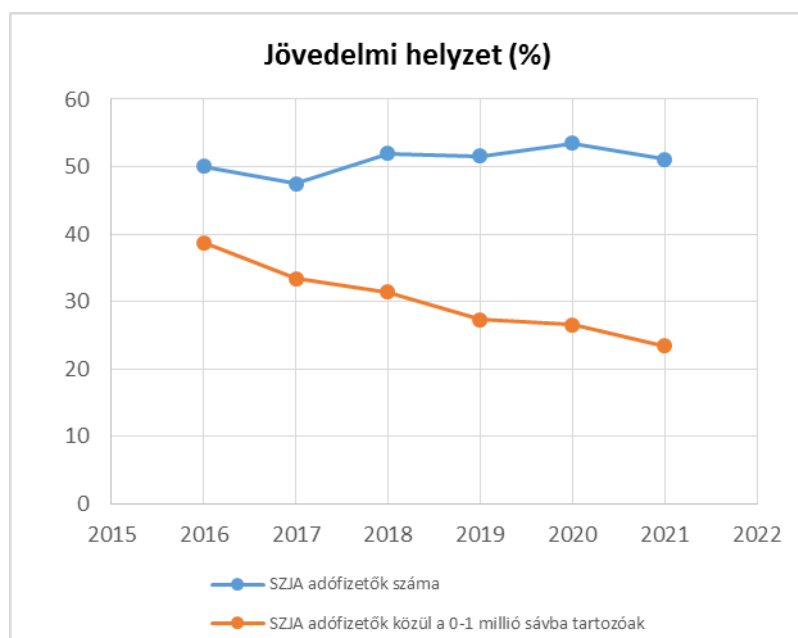
A fogalmak, mint látható, nem azonos élethelyzetet fednek, általánosan elmondható, hogy a szegényebb országok szegényei sokkal szegényebbek, mint a gazdagabb országban élő alacsony társadalmi státuszúak. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé.

A Policy Agenda 2019-2020-as számítási adatai alapján a 2020-ban a létminimum egy fogyasztási egységre számított átlagos értéke havonta 124 820 Ft volt. Becsléseik szerint 2020-ban e számított értékeknél alacsonyabb jövedelemből élt a lakosság 30%-a. (forrás: <https://policyagenda.hu/elemlzesek/tarsadalom/2023/letminimum-magyarorszagon-2019->

2020/#more-18911) Jelenlegi ismereteink alapján településünk az országos viszonylatokhoz képest átlagosnak mondható.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2016	50,06	38,75
2017	47,50	33,42
2018	51,97	31,44
2019	51,54	27,27
2020	53,46	26,59
2021	51,07	23,46

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A jövedelmeket figyelembe véve elmondhatjuk, hogy a 2016.évtől kezdődően a jövedelmi viszonyok az évek során kisebb kilengések mellett kiegyensúlyozott, a lakosság fele keresőképes. Jól látható, hogy 2016-tól egyre csökkenő tendenciát mutat az alacsony keresetűek száma, melyet mi sem mutat jobban mint az, hogy még 2016-ban az alacsony keresetűek 38,75%-ot tettek ki, addig ez az érték 2021-re 23,46%-ra csökkent, mely összeségében megközelítőleg 15%-os csökkenést jelent.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek

változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

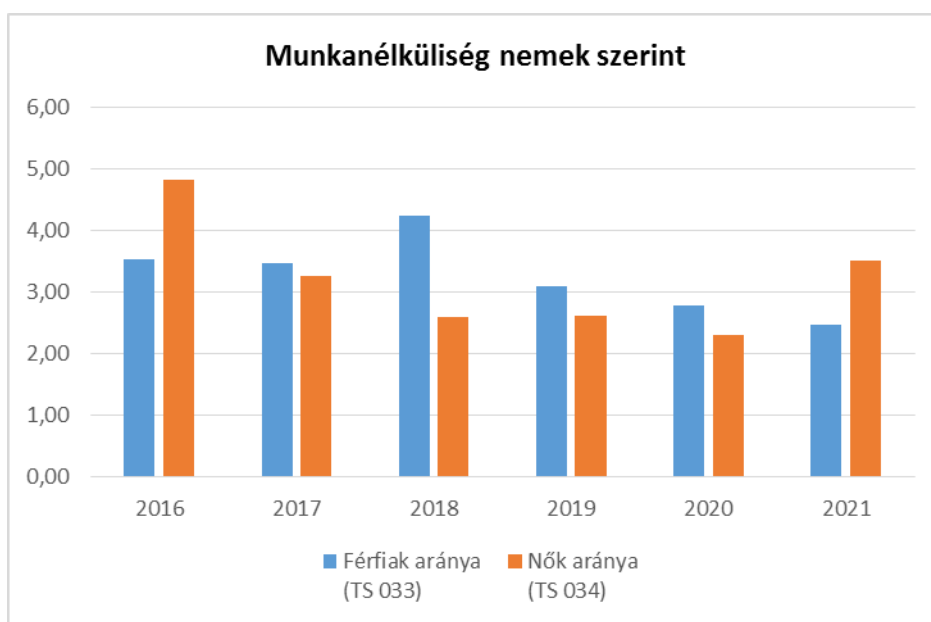
Jól megfigyelhető, hogy míg a férfiak és a nők esetében is folyamatosan csökken a munkanélküliség Mindkét nem esetében van egy kritikus év, amikor kis mértékű emelkedés figyelhető meg. A férfiak esetében 2018 a nők esetében 2021 volt a mélypont.

Helyi munkalehetőséget a település korábban sem tudott biztosítani a közfoglalkoztatáson kívül. A munkavállalás szempontjából Pécsudvard nagyon helyen fekszik, szinte a közeli nagy város lábánál, így a Pécsre való bejutás könnyebben megoldható, melyre két tömegközlekedési eszköz is rendelkezésre áll (autóbusz vagy vonat). Helyi tapasztalatból elmondható, hogy a lakosság többsége rendelkezik autóval is.

A közfoglalkoztatás sikeres végrehajtása jelentősen csökkentette a regisztrált munkanélküliek számát. Az Önkormányzatnál már évek óta dolgoznak közfoglalkoztatás keretében helyi hátrányos helyzetű lakosok, akiknek az elsődleges feladatuk a település karbantartása.

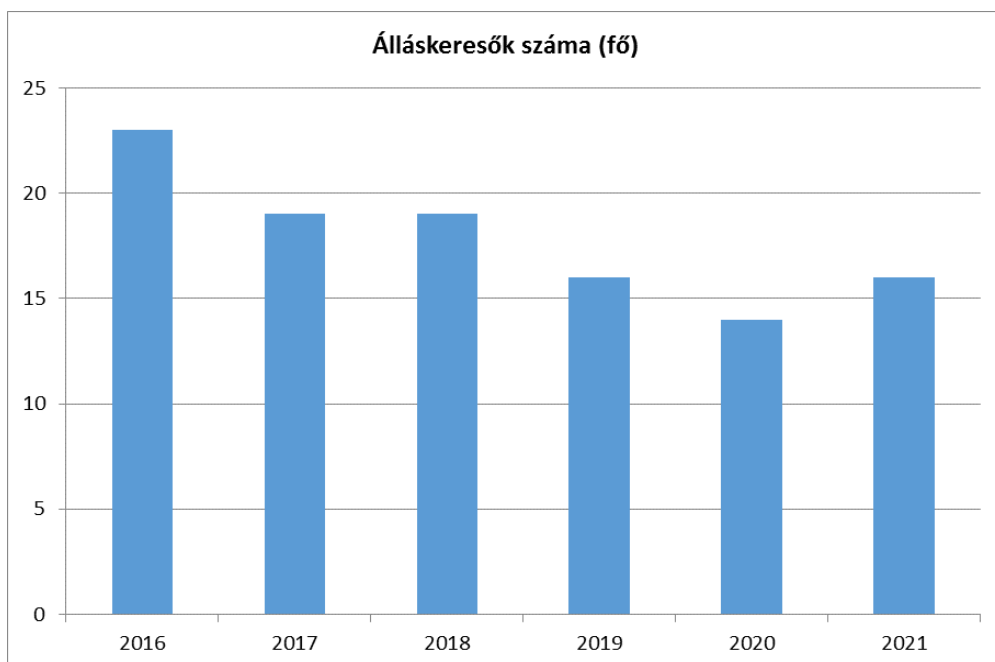
3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	3,52	4,81	4,17%
2017	3,46	3,25	3,36%
2018	4,23	2,60	3,42%
2019	3,09	2,62	2,86%
2020	2,78	2,31	2,55%
2021	2,47	3,50	2,99%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

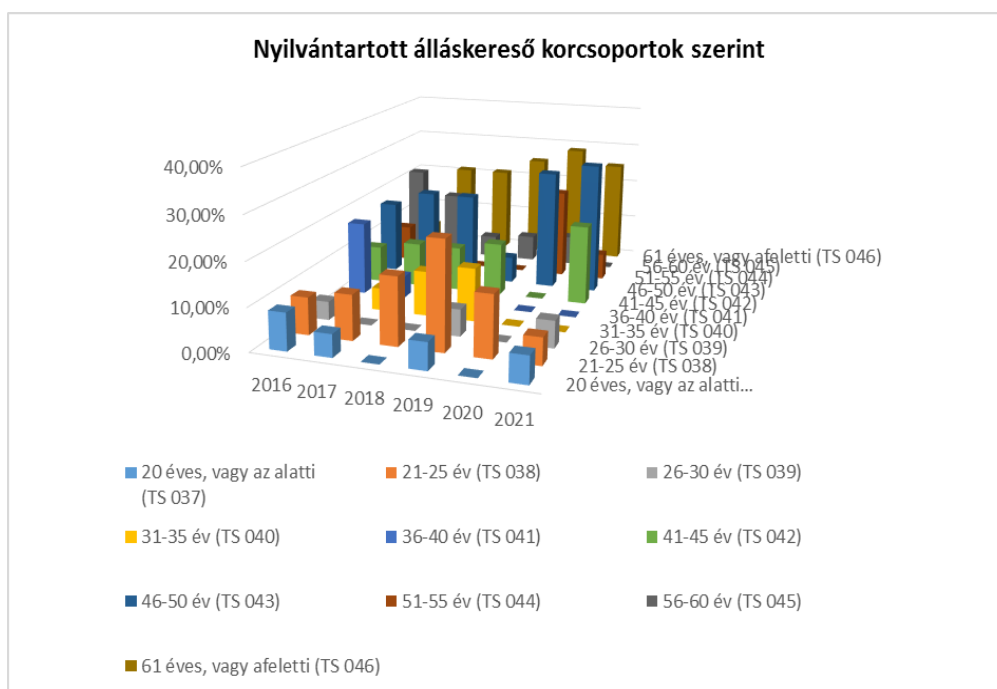
3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	23	19	19	16	14	16
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	1,00	0,00	1,00	0,00	1,00
	%	8,70%	5,26%	0,00%	6,25%	0,00%	6,25%
21-25 év (TS 038)	Fő	2,00	2,00	3,00	4,00	2,00	1,00
	%	8,70%	10,53%	15,79%	25,00%	14,29%	6,25%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	0,00	0,00	1,00	0,00	1,00
	%	4,35%	0,00%	0,00%	6,25%	0,00%	6,25%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	1,00	2,00	2,00	0,00	0,00
	%	0,00%	5,26%	10,53%	12,50%	0,00%	0,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	4,00	1,00	3,00	0,00	0,00	0,00
	%	17,39%	5,26%	15,79%	0,00%	0,00%	0,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	2,00	2,00	2,00	2,00	0,00	3,00
	%	8,70%	10,53%	10,53%	12,50%	0,00%	18,75%
46-50 év (TS 043)	Fő	4,00	4,00	4,00	1,00	4,00	5,00
	%	17,39%	21,05%	21,05%	6,25%	28,57%	31,25%
51-55 év (TS 044)	Fő	2,00	1,00	0,00	0,00	3,00	1,00
	%	8,70%	5,26%	0,00%	0,00%	21,43%	6,25%
56-60 év (TS 045)	Fő	5,00	3,00	1,00	1,00	1,00	0,00
	%	21,74%	15,79%	5,26%	6,25%	7,14%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00
	%	4,35%	21,05%	21,05%	25,00%	28,57%	25,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Összeségében elmondható, hogy a vizsgált időszakot tekintve kis mértékben de folyamatosan csökken a nyilvántartott álláskeresők száma. Az egyes korcsoportok szerinti bontásban nagyobb

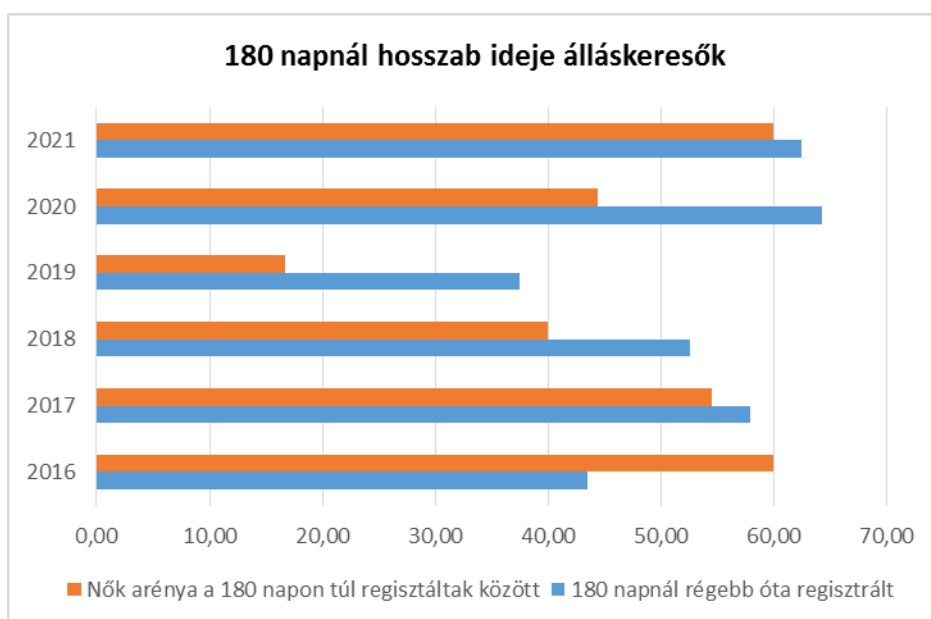
kilengések nem figyelhetők meg, egy kivétellel, jól látható, hogy a regisztrált álláskeresőik körében az 56 év felettiak száma a legmagasabb.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresőik aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőikön belül (TS 058)
	%	%
2016	43,48	60,00
2017	57,89	54,55
2018	52,63	40,00
2019	37,50	16,67
2020	64,29	44,44
2021	62,50	60,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.3. számú tábla adatai alapján elmondható, hogy a regisztrált álláskeresőik között magas arányban található azon álláskeresőik száma, akik több mint 180 napja regisztráltak. Ebből pedig a legtöbb évre igaz, hogy magas a női 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőik száma. Egyedül a 2019. évben volt egy év, ahol jelentős csökkenést mutatnak a számok, de azt követően újra ugrásszerűen megnövekednek, ami valószínűsíthetően a COVID -19 világvárvány okozta gazdasági bizonytalanságnak köszönhető.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

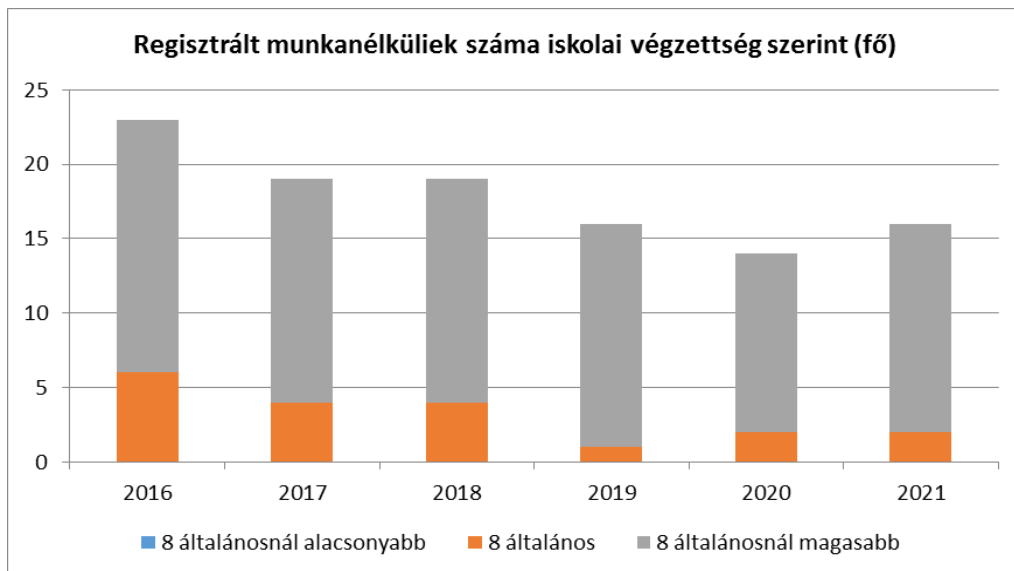
3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	%	Fő	%	Fő	%	
2016	23	0	0,00%	6	26,09%	17	73,91%
2017	19	0	0,00%	4	21,05%	15	78,95%
2018	19	0	0,00%	4	21,05%	15	78,95%
2019	16	0	0,00%	1	6,25%	15	93,75%
2020	14	0	0,00%	2	14,29%	12	85,71%
2021	16	0	0,00%	2	12,50%	14	87,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A település nagyságához mérve alacsonynak mondható az alacsony iskolai végzettségűek száma, mely évről évre kis mértékű ingadozást mellett csökkenő tendenciát mutat. Az jól látható, hogy a a regisztrált munkanélküliek között a vizsgált 6 évet tekintve nem volt olyan akinek, 8 általánosnál alacsonyabb végzettsége lenne. Az is jól kitűnik a számadatokból, hogy a regisztrált álláskereső többsége rendelkezik 8 általánosnál magasabb iskolai végzettséggel. A magas számadatok alapján elmondhatjuk, hogy a magasabb végzettség sem lehet garancia az elhelyezkedésre.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

A közfoglalkoztatottak a regisztrált munkanélküliek köréből kerülnek ki. Az önkormányzat arra törekszik, hogy a regisztrált tartós munkanélküliek ellátása a törvényes előírásnak megfelelően folyamatos legyen, és biztosítsa a kötelező foglalkoztatási keretet. Figyelembe véve, hogy a településen nincs nagyon munkalehetőség, az Önkormányzat egyetlen lehetősége a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatás. Az Önkormányzat évek óta részt vesz különböző célú közfoglalkoztatási programokban, melyek eltérő intenzitással és támogatással pályázhatók. A közfoglalkoztatás keretein belül az önkormányzat is segítséget kap mindennapi feladatainak elvégzéséhez, pl.: mint a közterületek, középületek tisztántartása. A program anyagi fedezetét a munkaügyi központ által megadott keretösszegeken belül tervezheti az önkormányzat, évente eltérő mértékben. Sajnos évek óta probléma, hogy bár az Önkormányzat tudna munkát adni a településen közfoglalkoztatás keretében, pályázni mégsem tud magasabb létszámra, pedig igény lenne rá. További problémát jelent a közfoglalkoztatási pályázatokban a finanszírozás, mivel a program anyagi fedezetét a munkaügyi központ által megadott keretösszegeken belül tervezheti az önkormányzat, ennek mértéke pedig évenként változhat. Sajnos egyre inkább kevesebb az állami támogatás a bérköltségekre. A kis települések szűkös költségvetéséből pedig nem tudja kigazdálkodni a bér önerejének finanszírozását. A 2023. évben Pécsudvardon 4 fő közfoglalkoztatott van foglalkoztatva 70 %-os bértámogatás mellett.

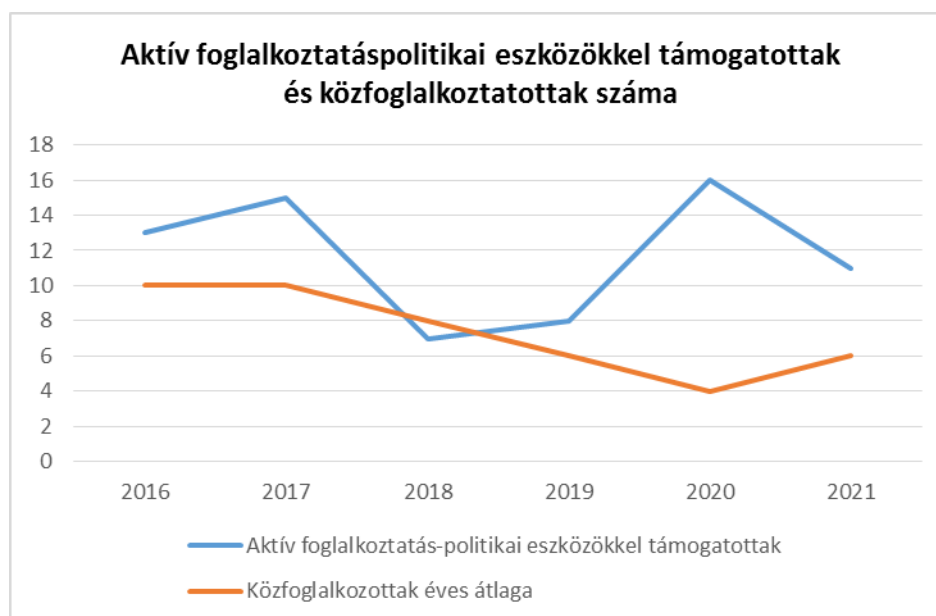
A közfoglalkoztatás célcsoportja a település szegényebb rétege. A közfoglalkoztatás a szegénységben élő emberek számára nem csak megélhetést jelenthet, de az emberi méltóságot is, hogy képes dolgozni és pénzt keresni. Szükség lenne a közfoglalkoztatás bővítésére és az állami finanszírozás emelésére is.

Mint ahogy azt a 3.2.5. táblázat is jól mutatja évek óta folyamatosan csökken, ennek sajnos nem az az oka, hogy sikeresen el tudott helyezkedni a közfoglalkoztatott, hanem hogy nem lehet a közfoglalkoztatotti létszámot emelni. Jól látható, hogy a korábbi években mint 2016 is az aktívkorúak ellátásában részesülők jelentős részét lehetett közfoglalkoztatottként alkalmazni. Ezt követően a foglalkoztatottak aránya lényegesen lecsökkent. És habár a 2020-as évben ugrásszerűen megnőtt az aktívkorúak ellátásában részesülők száma, a közfoglalkoztatotti létszám tovább csökkent és csak 4 fő kerülhetett közfoglalkoztatotti jogviszonyba. Az a tapasztalat, hogy aki bekerül a közfoglalkoztatotti jogviszonyba, csak ritkán tud visszaintegrálódni a munkaerőpiacra, bent ragad ebbe a foglalkoztatási jogviszonyba. Szükség lenne helyileg szervezett integrálódást segítő workshopok szervezésére, illetve olyan szervezetek beavatkozására, akik ezeknek az embereknek egy folyamatos támasza lehetne a munkaerőpiaci visszaintegrálódás

folyamatába, mivel a közfoglalkoztatottak többsége alacsony végzettséggel rendelkezik, a visszaintegrálódást az is gátolja, hogy a lehetőséghez sem jut hozzá, nem tud róla, de ha még értesül is esetleg a lehetőségeiről akkor sem mer elindulni az úton, mivel az ismeretlentől való félelem, valamint a folyamatos hátrányos megkülönböztetések miatt nem reménykedhet a sikerben.

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	13	10
2017	15	10
2018	7	8
2019	8	6
2020	16	4
2021	11	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

Helyi szinten foglalkoztatás kizárólag közfoglalkoztatásban elképzelhető, miután a település nem engedheti meg magának, hogy saját dolgozót foglalkoztasson a kötelezően ellátandó feladatok ellátásán kívül. 2 fő önkormányzati dolgozó van, ebből az egyik a falugondnok, a másik pedig a polgármester. Az Önkormányzat közfoglalkoztatás keretében a 2023. évben 4 főt foglalkoztat. A településen több kereskedelmi vállalkozás is van, akik jellemzően 1-1 főt tartósan foglalkoztatnak, az egyéb vállalkozók idénymunkára napi bejelentéssel alkalmi munkásokat foglalkoztatnak.

Mivel potenciális és tartós álláslehetőség nagyon kevés van a településen így a település aktív korú lakosainak többsége a közeli nagyvárosok egyikébe jár át napi szinten dolgozni. (legfőképpen Pécsre, Villányba, Siklósra). Az itt élők számára így mindennapi kiadást jelent az útiköltség finanszírozása.

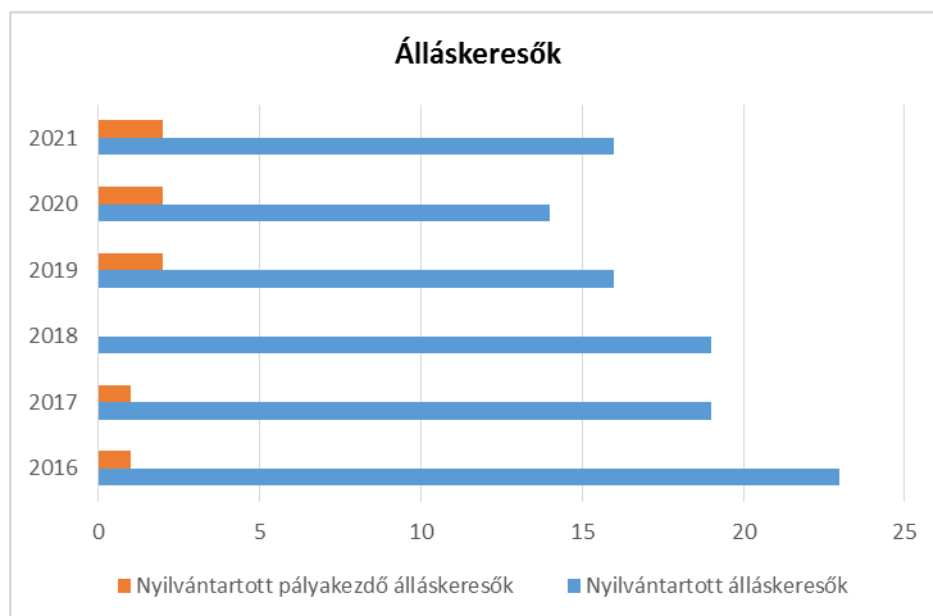
- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

Pécsudvard Község Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött a Munkaügyi Központtal, figyelemmel kíséri a Munkaügyi Központ kínálta lehetőségeket, mellyel kapcsolatban ahelyben szokásos módon tájékoztatja a lakosságot.

Mint ahogy azt már korábban is említettem, a lakosság teljes létszámát figyelembe véve a munkanélküliség alacsonynak mondható a településen. Látható, hogy a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma igen alacsony a településen. 2017 előtt 1 fő, 2019 után 2 fő.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	23	1
2017	19	1
2018	19	0
2019	16	2
2020	14	2
2021	16	2

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A helyi foglalkoztatás fogalmát kimeríti a közfoglalkoztatás. Munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek nincsenek a településen. A település önkormányzata kizárólag az állami foglalkoztató

szervekkel tartja a kapcsolatot, mivel helyi igény még nem merült fel hasonló szervezetek felkeresésére, esetleges megalakítására.

- g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

Nincs a Közös Önkormányzati Hivatalon kívül saját fenntartású intézmény, melyet Pécsudvard település másik 5 településsel közösen tart fenn Pécsudvard székhellyel. A Hivatalban nem dolgozik pécsudvardi lakos.

Az önkormányzat törekszik a mélyszegénységben élő családokból legalább 1-1 fő foglalkoztatására minden pályázati lehetőséget kihasználva.

- h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Az önkormányzat tevékenysége minden területén, így a foglalkoztatásban is az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését kiemelten fontosnak tartja, ezért a hátrányos megkülönböztetés semmilyen formában nem jelenhet meg a közfoglalkoztatás során. A Hivatalhoz és az Önkormányzathoz sem érkezett eddig bejelentés arra vonatkozólag, hogy a településről ilyen ügyben fordult-e valaki is az Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatósághoz. Ugyanakkor azt tapasztaljuk, hogy a település vonzáskörzetébe tartozó városok munkaerő piacán kevés lehetőség nyílik roma álláskeresők számára. A két fő probléma az utazási költségek vállalása, és az iskolázatlanság jelentik.

- i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Magyarországon a digitalizáció az elmúlt évtized során kapott óriási jelentőséget, és rohamosan fejlődik. Ennek következtében a kormány 2015-ben elindította a Digitális Jóléti Programot, melynek lényege, hogy Magyarország minden állampolgára és vállalkozása részére elérhetővé váljon a digitalizáció adta előnyök lehetősége. A mai felgyorsult világunkban, ahol az aktív korú lakosság túlnyomó része a munkája során használ számítógépet és a gyerekek pedig már általános iskolában elkezdik az informatikai képzéseket, egyre kevesebb igény merül fel ilyen jellegű oktatások szervezésére, ezért ezeket nem is lokalizálják egy-egy adott településre. Ez alapján így Pécsudvardon sincs lehetőség informatikai oktatásra. Pedig a kis települések szegregált, mélyszegénységben élő társadalmi réteg és a hátrányos helyzetű roma közösség esetében, az országos átlagként az interneten emlegetett adatok jelentősen elmaradnak az átlagtól. Pont ezen rétegek és kis települések számára lenne fontos a digitalizáció megismertetése és annak oktatása.

Sajnos az, hogy a közeli nagyvárosokban akár munkaügyi központ általi szervezésben is lehetőség van informatikai alapismeretek elsajátítására, nem oldja meg a szegényebb rétegek problémáját, mivel ezekre az oktatásokra nem tudnak eljutni. Nincs meg hozzá az utazás lehetősége, hiszen a rendszer útiköltség finanszírozása is megerőltető lenne számukra.

Szükség lenne olyan pályázati források biztosítására, amely azt a célt szolgálná, hogy a település kialakíthasson egy olyan helyiséget az Önkormányzatnál, ahol bizonyos mennyiségű számítógép állna rendelkezésre a rászoruló lakosok számára.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Fontos mérőszám lehet a szociális ellátások igénybevételének aránya is. A szociális ellátás feltételeinek biztosítása az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata. (1993. évi III. tv. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról, a továbbiakban: Szt.). A szociális ellátások a rászorultság mértékétől és okától függően vehetők igénybe. A juttatások azokat a hátrányokat igyekeznek kiküszöbölni, kompenzálni, amelyek az adott személyt helyzetéből adódóan sújtják.

Az ellátások formái

A települési önkormányzat szociális rászorultság esetén - a szociális alapellátás keretében – települési támogatást állapít meg e törvényben, valamint az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások).

A települési önkormányzat a rendeletében meghatározott módon és feltételek szerint a szociálisan rászorultak részére a törvényben meghatározott pénzbeli ellátásokat kiegészítheti, valamint más pénzbeli támogatásokat is megállapíthat.

Minden települési önkormányzatnak kötelező szolgáltatása az étkeztetés és a házi segítségnyújtás, melyet Pécsudvardon a SZOCEG Kht. keretén belül valósít meg egyéb megállapodás alapján.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást nyújtó ellátást (a továbbiakban: személyes gondoskodás) az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat. Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

A szociális alapszolgáltatások közé falugondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, nappali ellátások tartozik. A települési önkormányzat az alapellátás keretében szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, családsegítés, közösségi ellátás és nappali ellátás keretén belül gondoskodik a rászoruló családok és betegek, az időskorúak, a fogyatékos személyek ellátásának megszervezéséről.

Az étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkezéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani, különösen koruk, egészségi állapotuk, fogyatékoságuk, pszichiátriai betegségük, szenvedélybetegségük, vagy hajléktalanságuk miatt. A jogosultsági feltételek részletes szabályait a települési önkormányzat rendeletben határozza meg.

Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személynek saját lakókörnyezetében kell biztosítani az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. Biztosítani kell az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését, az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniai körülményeinek megtartásában való közreműködést, a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

A képviselő-testület települési támogatásban részesíti azokat az állampolgárokat, akik szorult helyzetükön az önkormányzathoz fordultak segítségért.

A temetési segély olyan, szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátás, amelyet a települési önkormányzatok nyújthatnak a rászorultak részére.

A temetési segély esetében a jogosultak körét, valamint az igénylés módját, azaz a temetési segély igénybevételének feltételeit a képviselő-testület önkormányzati rendeletben szabályozza.

A képviselő-testület pályázat útján természetbeni ellátásként tűzifa támogatást nyújt az arra rászorulóknak részére, melynek feltételeit rendeletben szabályozza.

A Képviselő-testület minden Pécsudvardon lakó vagy tartózkodási hellyel rendelkező és életvitelszerűen ott élő idős lakost támogatásban részesít, melynek feltételeit rendeletben szabályozza. (Időskorúak támogatása)

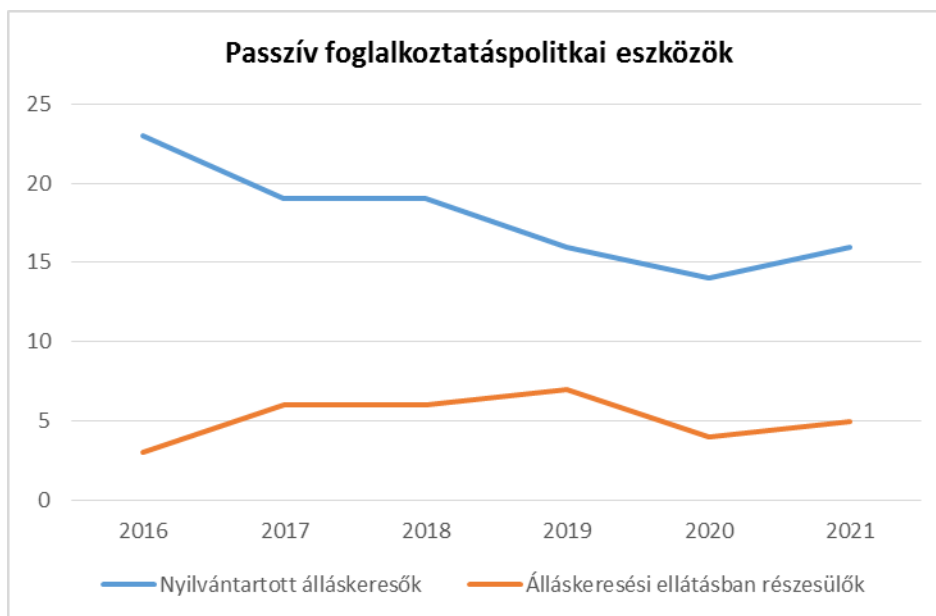
Aktív korúak ellátása

Az aktív korúak ellátását 2015. március 1. -től a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Járási Hivatala állapítja meg. Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás, melynek részletes igénybevételét az Szt. szabályozza. Ezen ellátást igénybe vevők számának alakulása:

Egyes családoknál mindkét családfenntartó munkanélküli, de a törvény szerint csak egy fő részesülhet szociális ellátásban. Egyes személyek nem ismerik, vagy nem kívánnak élni azon lehetőségekkel, amelyek javítanák életkörülményeiket. A nyilvántartott álláskeresők aránya az elmúlt években csökkenő tendenciát mutat. Folyamatosan változik az álláskeresők száma. Az jól látszik azonban, hogy a 2019. évig az álláskeresési ellátásban részesülők aránya fokozatosan nőtt ezt követően pedig visszaesett. Elmondható, hogy a település lakosságához mérten kevesnek mondható az álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	23	4,37%	3	13,04%
2017	19	3,45%	6	31,58%
2018	19	3,54%	6	31,58%
2019	16	2,88%	7	43,75%
2020	14	2,53%	4	28,57%
2021	16	2,94%	5	31,25%

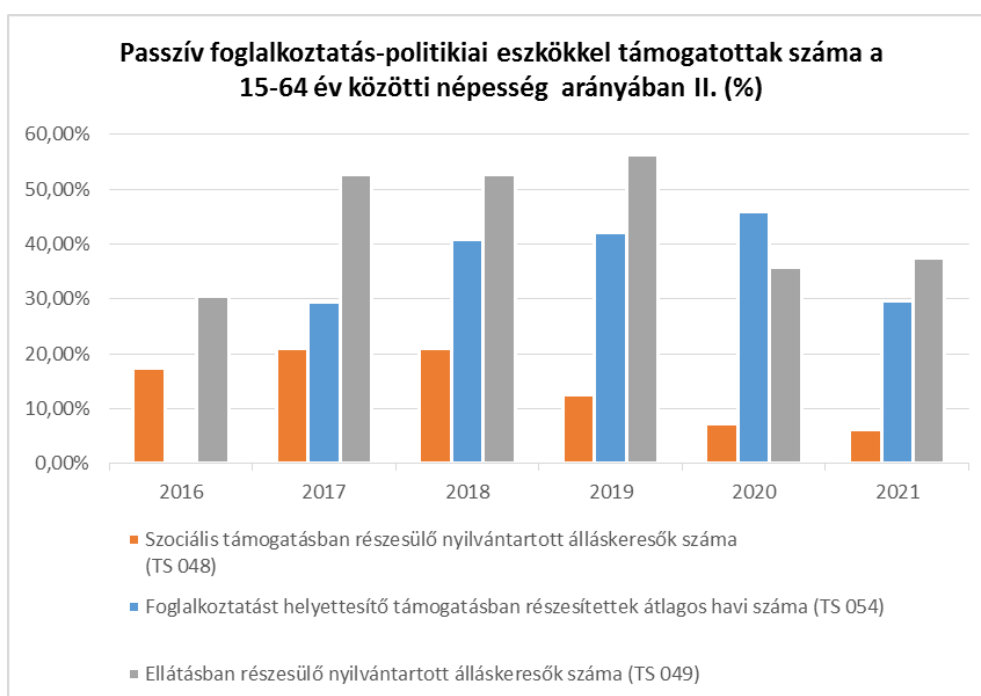
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	4	17,39%	n.a.	-	7	30,43%
2017	4	21,05%	6	29,47%	10	52,63%
2018	4	21,05%	8	40,79%	10	52,63%
2019	2	12,50%	7	42,19%	9	56,25%
2020	1	7,14%	6	45,86%	5	35,71%
2021	1	6,25%	5	29,69%	6	37,50%

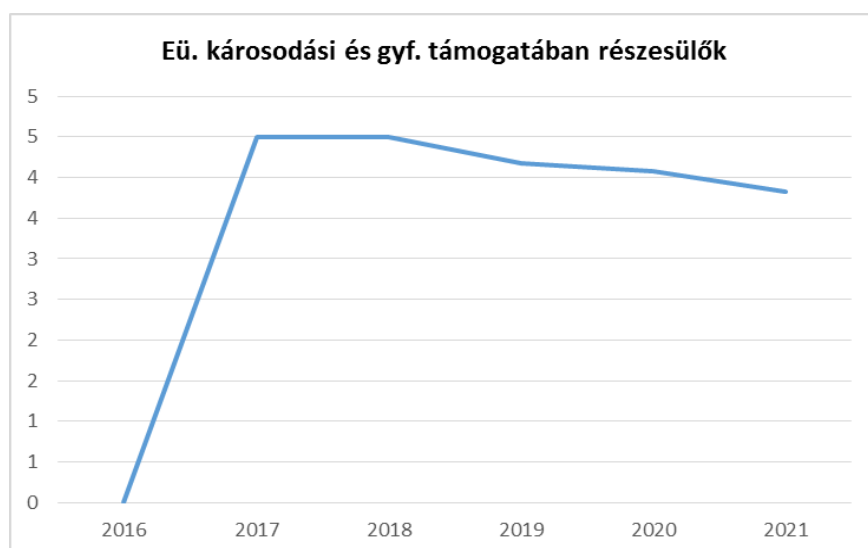
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.2 táblázat adatai alapján elmondható, hogy a településen elenyésző és folyamatosan csökken a nyilvántartott álláskereső foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek aránya, viszont minden évben magasabb, mint a szociális támogatásban részesülők aránya. Ugyanakkor az is jól látszik, hogy a településen a szociális támogatásban részesülők aránya kis is folyamatosan csökken. 2021-ben már csak 1 fő volt, ezzel egyenesen arányosan az FHT-ban részesülők aránya is folyamatosan csökken.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	5
2018	5
2019	4
2020	4
2021	4

Forrás: TeIR, KSH

A 3.3.3. sz. táblázat alapján szintén elmondható, hogy a település lakosságához viszonyítva alacsony az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma. Mondhatni stagnál. A vizsgált időszakot tekintve 2019 óta 4fő részesül ilyen ellátásban.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

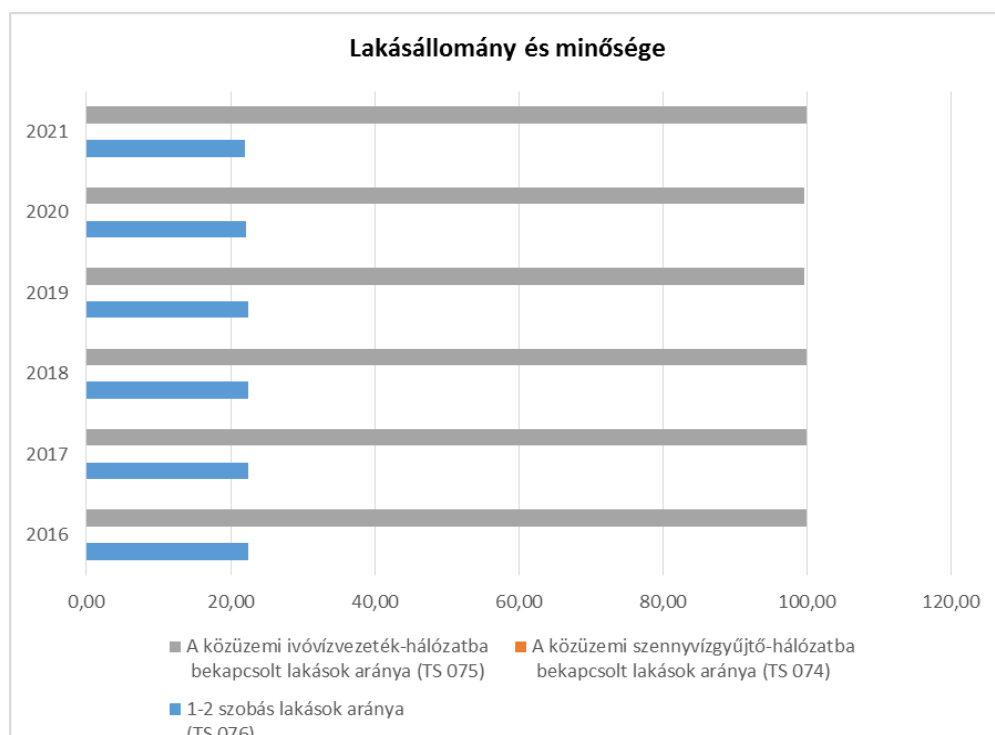
A településen 286 személyi tulajdonú ház van. A község infrastrukturális feltételei kedvezőek. Ivóvíz a lakások 100%-ban van, gáz hálózat a község teljes területén kiépített, a háztartások kb. 80%-a igénybe is veszi ezt a szolgáltatást. A belterületi önkormányzati utak felújítása, illetve

aszfaltozása folyamatosan történik, ütemezés szerint. A településen a szennyvízkezelés módja még nem megoldott. A település hosszútávú tervei között szerepel a csatornahálózat kiépítése, melyre pályázati forrásra lenne szükség.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	280	0	0,00	22,50	0,00	100,00
2017	280	0	0,00	22,50	0,00	100,00
2018	280	0	0,00	22,50	0,00	100,00
2019	281	1	3,56	22,42	0,00	99,64
2020	285	4	14,04	22,11	0,00	99,65
2021	286	1	3,50	22,03	0,00	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

Szociális bérlakással a település nem rendelkezik. Szükség lenne olyan kormányzati támogatásra, amely lehetőséget adna számunkra a most üresen álló épületek megvásárlására, felújítására, esetleg szociális lakássá történő kialakítására a hely igények felmérése alapján. Ilyen lenne például a régi iskola épületének a visszavásárlása magánszemélytől, amiből kialakulhatna a településen az óvoda.

b) szociális lakhatás

A településen nincsenek szociális lakások.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

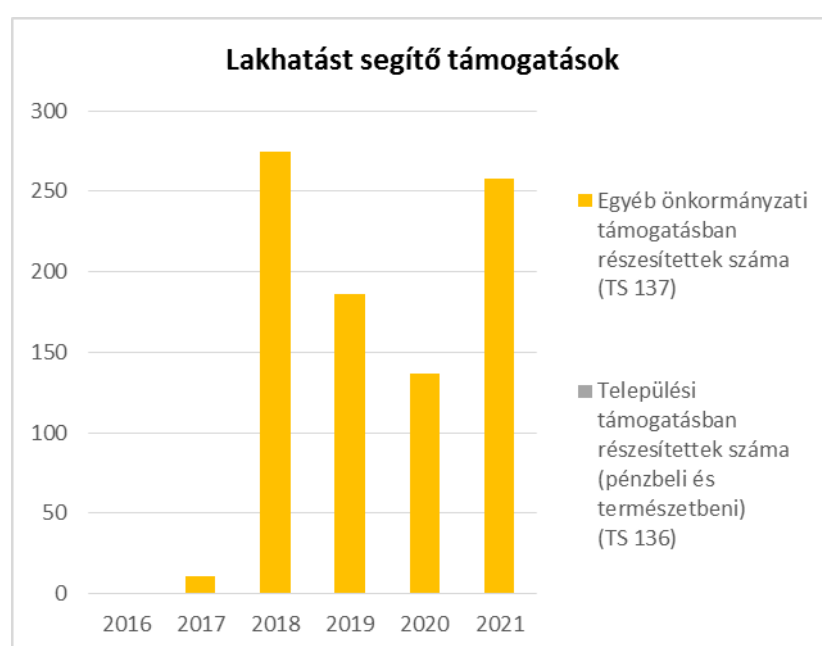
Nincs a településen egyéb lakáscélra használt nem lakás célú ingatlan.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat nem nyújt lakhatási támogatást. Települési támogatás keretében biztosít támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez. 3.4.3. táblázat alapján is jól látható, hogy magas az egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek aránya. A 2021-es évben ugrásszerűen megnőtt a támogatottak köre. Ez visszavezethető a COVID19 világjárvány okozta gazdasági károokra is.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	11
2018	n.a.	275
2019	n.a.	186
2020	n.a.	137
2021	n.a.	258

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Nem készült felmérés erre a kérdéskörre vonatkozólag.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Helyi ismeret alapján a 2023. évi adatok:

Lakásállomány (db) 300

Alacsony komfort fokozatú lakások aránya 20 %

Önkormányzati bérlakások száma 0

Vezetékes vízhálózat %-ban 100 %

Szilárd burkolatú út %-ban 90%

A közösségi közlekedéshez többféleképpen is hozzájut a lakosság. A tömegközlekedés mind a vasúti, mind a közúti közlekedés szempontjából megoldott és jól elérhető.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

Pécsudvardon szegregátum nem alakult ki.

- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;

Nem releváns.

- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Nem releváns.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (4) bekezdése az önkormányzatok számára kötelezően ellátandó feladatként írja elő az egészségügyi alapellátásról való gondoskodást. Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. §-a értelmében a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a) a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- b) a fogorvosi alapellátásról,
- c) az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- d) a védőnői ellátásról,
- e) az iskola-egészségügyi ellátásról.

E fejezetben vizsgáljuk a település lakosságának egészségügyi helyzetét, az ellátáshoz való hozzáférést. Az egészségügyi ellátás helyben egy házi orvosi praxisokon keresztül valósul meg. Pécsudvard jól felszerelt, akadálymentesített orvosi rendelőben tudja biztosítani az orvos betegellátó tevékenységét. A házi orvosi szolgálatot a NEAK finanszírozza. Az ellátás a lakosságszámtól függő fix finanszírozás, amit kiegészít a kártyával bejelentkezett betegek utáni teljesítménydíjazás.

Pécsudvardon a lakosság 98%-a adta le betegkártyáját valamely házi orvosnak. A településen 1 házi orvos látja el a felnőtt házi orvosi praxist és egy gyerekorvos a gyermek házi orvosi szolgáltatást. Az egészségügyi alapellátáshoz csatlakozó Házi orvosi Központi Ügyeleti feladatokat külön megállapodás alapján biztosítják. A járóbeteg-szakellátás Pécssett, Siklóson, Kozármislenyben valósul meg. A fekvőbeteg ellátást 30 km-en belül több kórház is biztosítani tudja. Járó beteg szakrendelésre és kórházi ellátásra általában a PTE Klinikai Központba, vagy a Lánc utcai Rendelőintézetbe utalják be a betegeket, de szükség esetén Siklóson is igénybe vehetik a szakellátást.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	21	6,16
2018	0	0	0	0	18	7,17
2019	0	0	0	0	19	6,66
2020	0	0	0	0	16	5,66
2021	0	0	0	0	12	5,68

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

A településen megnövekedett a tartós és krónikus betegségben szenvedő emberek aránya. Megnövekedett gyógyszerigény, alacsony jövedelem függvénye a közgyógyellátásban részesülők száma, mely az elmúlt éveket tekintve kis mértékű kilengés mellett folyamatosan csökken. Egyúttal jól látszik az ápolási díjon lévők számának folyamatos csökkenése is, ez valószínűsíthetően az ápolási díj kis összegének köszönhető, hiszen az utóbbi időszak gazdasági bizonytalanságában nem megengedhető a jövedelmi bizonytalanság.

Összességében megállapítható, hogy Pécsudvard lakosságának egészségi állapota átlagosnak mondható, az ellátórendszer kiépített, a településen hozzáférhető. A falugondnok igény szerint maximális segítséget nyújt a mozgáskorlátozott személyek közlekedésében.

A betegségstruktúra azonban hasonló a magyarországi népesség mutatóihoz, főként a magas létszámú 50 év feletti népesség tipikus betegségeit tekintve. A megelőző szűrővizsgálatokon való részvétel szervezettsége, s nyilvántartása hagy kívánni valót maga után.

A megelőzés egyik fontos formája a szűréseken való részvétel, melyről azonban nem rendelkezünk adatokkal. A községben lehetőség van az egészségnapok szervezésére, mely számos további szűrésre is lehetőséget adna. (vércukor, koleszterin, csontritkulás stb.) Az

önkormányzatnak és a helyi civil szervezeteknek hasznos szerepet kell vállalniuk az 50 év feletti nők körében a méhnyak rák és a mellrák megelőzését szolgáló szűrővizsgálatok népszerűsítésében.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szűrővizsgálatokat különböző intézményekben, vagy a házi orvos által helyben szervezett szűréseken vehetik igénybe, de az ezeken való részvételről nincs adat, csak a falugondnok által beszállított személyek tekintetében, mely nem fedi a valós összlétszámot.

A kötelező védőoltások jelentősége a településen általánosan elismert, s nem jellemző, hogy maradnának ki állampolgárok a védőoltásból.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A fejlesztő- és rehabilitációs ellátáshoz Pécssett, Siklóson esetleg Harkányban férnek hozzá az arra jogosultak.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A felnőtt lakosság igény szerinti közétkeztetési feladatait az önkormányzat a SZOCEG Kht. keretén belül látja el. A szociális segítő felmérései alapján megfelel az egészséges táplálkozás szempontjainak.

A gyermekétkeztetés az oktatási intézmények saját konyháiban, megfelelő egészségi szempontok szerint történik, melyet a rászorulókat részére a szünidei étkeztetés keretében is biztosítanak.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A település rendelkezik szabványos játszótérrel, sportpályával. A település természeti adottságai kiváló lehetőséget biztosítanak túrázás kedvelőinek.

Az elmúlt években helyi önszerveződés keretében is lehetőség nyílik sportolási lehetőségek kipróbálására, mint darts, ping pong, stb.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat szervezett formában, a SZOCEG Kht, valamint a Kistérségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakképzett munkatársai végzik a településen.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

A településen kábítószer fogyasztással kapcsolatos probléma eddig nem merült fel éppen ezért külön drogprevenciós szolgálat nem működik. Azonban ha erre mégis sor kerülne első lépésként a családsegítő bevonásával válna elérhetővé az elvonó, vagy egyéb erre a szakterületre irányuló intézménybe való bekerülés.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Erre vonatkozóan nincs adat, nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről, sem az Egyenlő Bánásmódot Felelős Főigazgatósághoz történő bejelentésről.

j) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A településen nem működik népkonyha.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

A település életében fontos szerepet töltenek be közösségi színterek, a sport, a művelődés helyi feltételeinek biztosításával. A helyi közösségi együttélés fő jellemzője a társadalmi szolidaritás, ami megnyilvánul a településen élő idősök és gyermekek irányába. A településen a kulturális ágazat is hozzájárul a község békés, kiegyensúlyozott közösségi életéhez. Kéthetente biztosított a könyvtárbusz látogatása (Csorba Győző Megyei Könyvtár), továbbá egész évben mind a civil szervezetek, mind a települési, mind a nemzetiségi önkormányzatok folyamatosan biztosítják a kulturális programokat. A településen nemzeti ünnepeink mellett, egyházi ünnepeket, saját településre jellemző programokat is szervez mely mindenki számára elérhető.

Két, több évre visszatekintve hagyományosnak tekinthető program:

Udvarscó Veselje- Pécsudvardi Vigasságok (Horvát Nemzetiségi Önkormányzattal közös szervezés)

Nemzetiségi nyári gyerektábor 1 hét – közös szervezés a Horvát Nemzetiség Önkormányzattal.

Gyereknapi

Pécsudvardi hagyományörző bucsu

Augusztus 20-ai kenyérszentelés – helyi egyházi vezetők bevonásával

Szépkorúak napja

Mikulás ünnepség

Pécsudvardi Polgárőregyesület kirándulása

Gyerekek részére egynapos kirándulás

A rendezvények közül az Önkormányzat többet is különböző célcsoportoknak szervez, ilyen például Mikulás ünnepség és gyereknapi a gyerekeknek egynapos kirándulás nyáron, szépkorúak napja.

A rendezvények megszervezésében és lebonyolításában nagy segítséget jelent a településeknek a közművelődési referens munkája.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
0	nem	1 104	1

Forrás: TelR, KSH Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Nem jellemző Pécsudvardon etnikai konfliktus, a nemzetiségek évtizedek óta békében, egymás szokásait, hagyományait tiszteletben tartva élnek egymással. Szívesen látogatják egymás kulturális rendezvényeit.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Az adományozás tekintetében az egyház szervezésében lévő Caritas - jellegű akciók a jellemzőek.

Jótékonyági célra a település szívében elhelyezett kupakgyűjtés – szívbeteg gyerekek megsegítésére

A lakosság önkormányzat felhívására önkéntes munkán vesz részt a falu szépítésében.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen egy nemzetiségi önkormányzat alakult: a horvát. A rendezvények kapcsán a Pécsudvardi Horvát Nemzetiségi Önkormányzat folyamatosan együtt működik a települési önkormányzattal, szinte mindegyik rendezvényen jelen vannak és támogatják azt, mind anyagilag mind pedig szervezés tekintetében. A Nemzetiségi Önkormányzat saját rendezvényeket is szervez a hagyományaik és nemzetiségi kultúrájuk megőrzése érdekében. mint például az Udvarso Veselje és a horvát gyermektábor, horvát nemzetiség életét bemutató karácsonyi műsor (színházi előadás), horvátországi kirándulások szervezése és zarándokutak.

e) helyi lakossági önszerveződések.

A helyi lakosság időről időre megvalósít valamilyen önszerveződést. Jelenleg a településen a következő önszerveződések találhatóak: sportszakkör, egészségmegelőző sportszakkör, asztaltenisz és túrázási lehetőség egyes Civil szervezet szervezésében (megalakulása óta hónapról hónapra nő a létszám), Pécsudvardi PKH Közhasznú Egyesült közbiztonsággal és ifjúságvédelemmel kapcsolatos rendszeres rendezvények. A településen a közművelődési referens által szervezett rendezvények a kosárfonás és a bábszakkör.

Az önkormányzat nagy hangsúlyt fektet a helyi önszerveződések szorgalmazására és ehhez lehetőségeihez mérten anyagi támogatást nyújt, valamint ingyen biztosítja a helyet a kultúrházban a tevékenységek megvalósításához. Szükség lenne állami támogatásra, vagy olyan pályázati lehetőségekre, amelyek elősegítenék a foglalkozások anyagi támogatását.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nincs roma nemzetiségi önkormányzat, ahogy a roma lakosság száma is elenyésző. A 2019-es választások alkalmával senki nem vallotta magát roma származásúnak. (forrás: www.valasztas.hu)

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Munkalehetőség hiánya	pályázati lehetőségek maximális kihasználása és közfoglalkoztatás bővítése
Rossz általános egészségi állapot	egészségprogramok szervezése szűrővizsgálatokkal
A községben nincs önkormányzati tulajdonú szociális bérlakás	Átmeneti lakásproblémával küzdő családok elhelyezését segíteni a községben

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A 2019. év adatait figyelembe véve Pécsudvardon az állandó népesség száma 811 fő, melyből 158 fő a 17 éven aluliak száma. A gyermekek korcsoport szerinti megbontásában jól látszik, hogy a gyermekek többsége 123 fő 14 éven aluli kiskorú. A nemek szerinti bontást tekintve a férfiak száma magasabb mint a nőké mindkét korcsoportban.

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	417	394	811	51,42%	48,58%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)	21			2,59%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	68	55	123	8,38%	6,78%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	23	12	35	2,84%	1,48%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló többször módosított 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermekvédelem intézményrendszere gyermekjóléti alap- és gyermekvédelmi szakellátásokra osztható fel, melyből az önkormányzati törvény alapján a települési önkormányzatok feladatkörébe a gyermekjóléti alapellátások tartoznak. Az alapellátások közül a Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a gyermekek napközbeni ellátása és a hatósági gyermekvédelmi munka megoldott a településen.

A többször módosított 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdése szerint a helyi önkormányzat a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31. napjáig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít, amelyet a képviselő-testület megtárgyal.

A Pécsudvardon élők korösszetétele, eltérő, az arányokat nézve egyenlőre nem mondható öregedő településnek, bár az öregedési index már évek óta 100% feletti. A gyermekek helyzete átlagosnak mondható a településen. Alacsony a családgondozásban részesülők száma, bár a gyermekjóléti szolgáltatás igénylése átlagos. A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. A jegyző, továbbá a szociális, egészségügyi szolgáltató intézmény, valamint a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogói felügyelői és a jogi segítségnyújtói szolgálat jelzi, a társadalmi szervezetek, egyházak és magánszemélyek jelezhetik a családsegítést nyújtó szolgáltatóknak, intézménynek, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást.

A családsegítő szolgáltatás a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását jelenti, továbbá a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő meditációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben lévő családokat segítő szolgáltatásokat.

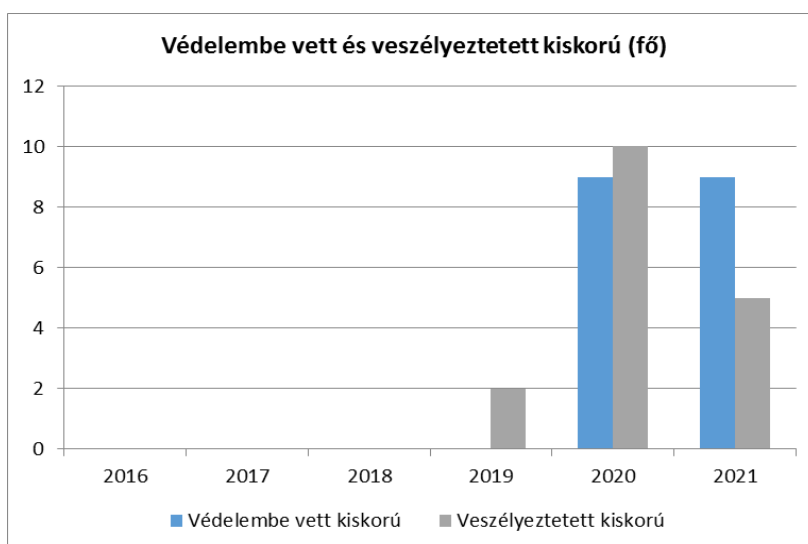
A tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását, a családokon belüli kapcsolaterősítést szolgáló közösségépítő, családterápiás, konfliktuskezelő meditációs programokat és szolgáltatásokat, valamint a nehéz élethelyzetben lévő családokat segítő szolgáltatásokat.

Családsegítésben részesített gyermekek száma a lakosság számához viszonyítva alacsony. A gyermekjóléti szolgáltatás eredményességét mutatja, hogy családból kiemelésre nem került sor.

Az elmúlt évek során 2020-ban és 2021-ben 9-9 fő kiskorú gyermeket vettek védelembe. A védelembe vett gyermekek döntő többségnél bírósági végzés indokolta a védelembe helyezést. A 4.1.1. táblázat alapján 2019 évtől veszélyeztetett kiskorú gyermek vannak nyilvántartva, azonban 2020 és 2021 években védelembe vételre nem került sor.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	0	n.a.
2017	0	n.a.
2018	0	n.a.
2019	0	2
2020	9	10
2021	9	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

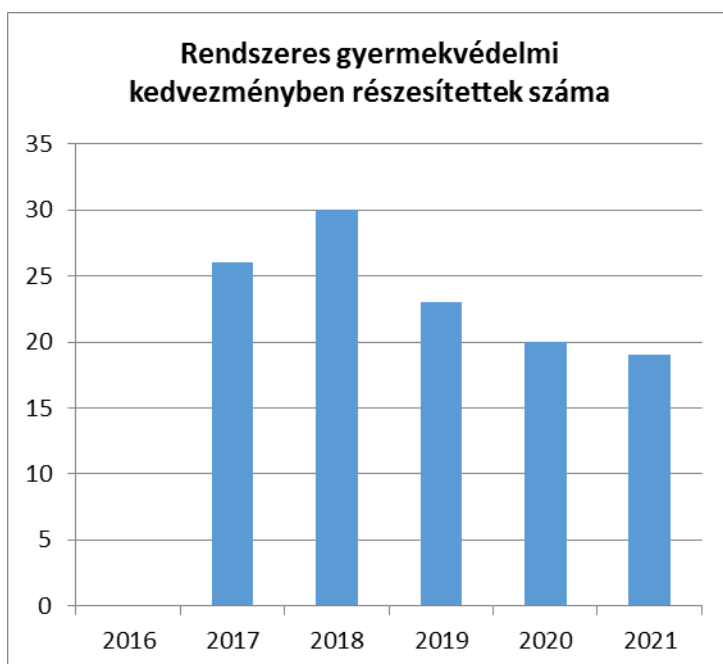

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A 4.1.2. számú táblázat alapján elmondható, hogy 2018-tól folyamatosan csökken a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek átlagos száma. A csökkenés akkor szembeűnő, ha megnézzük a 2018-es adatot, ami szerint átlagosan 30-an kaptak rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt, míg 2021-re ez a szám 19 főre csökkent. Azonban ez az adat nem az életkörülmények nagyfokú javulásának tudható be. Úgy vélem, ennek legfőbb oka, hogy a minimálbérek évről évre emelkednek ugyan, de a jogosultsági küszöb nem egyenesen arányosan nőtt, hanem csak kisebb mértékben, ezért egyre többen kiesnek a jogosultsági feltételek teljesítéséből.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	26
2018	30
2019	23
2020	20
2021	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

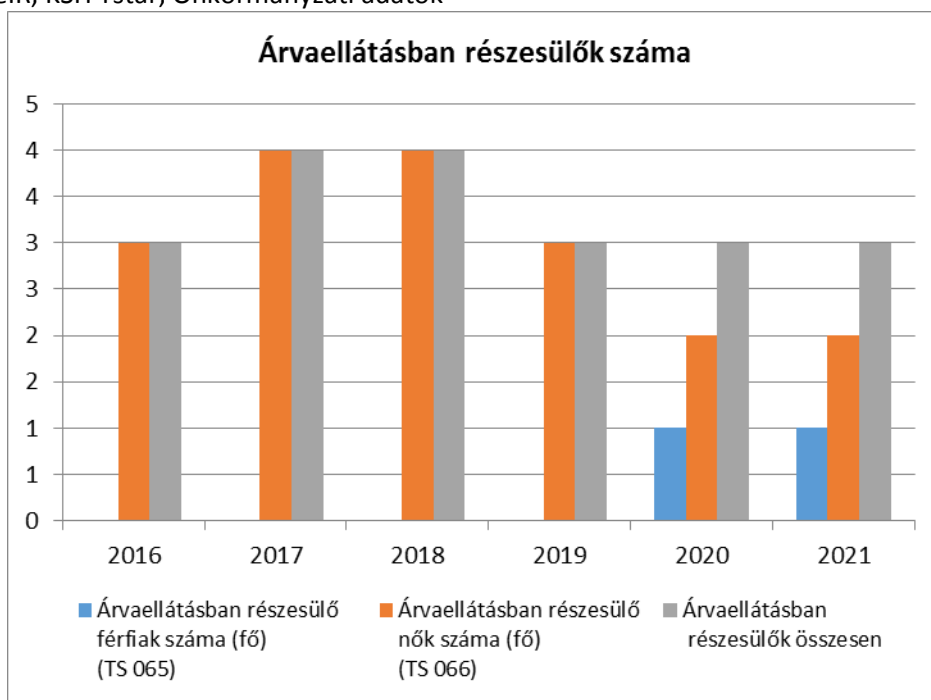
Az önkormányzat évek óta beiskolázási támogatásban részesíti az összes iskolába járó gyermeket, mely évente átlagosan 158 gyermeket érint. Ezen kívül minden gyermek részére Mikulás csomagot osztanak

Az árvaellátás az elhunyt nyugdíjas, illetve nyugdíjban nem részesülő, de nyugdíjjogosultságot szerzett elhunyt személy gyermekének, örökbe fogadott gyermekének, meghatározott feltételek esetén nevelt gyermekének, testvérének, unokájának járó ellátás, melynek szabályait az 1997. évi LXXXI. törvény (Tny.) határozza meg. Az árvaellátás alapvetően a gyermek 16. életévének betöltéséig jár, kivéve, ha nappali rendszerű oktatásban vesz részt a gyermek, ebben az esetben legfeljebb 25. életévének betöltéséig jár. (Tny. 55. §) Az árvaellátás összege gyermekenként annak a nyugdíjnak a harminc százaléka, ami az elhunytat öregségi nyugdíjként halála időpontjában megillette, vagy megillette volna. A nyugdíj hatvan százaléka jár árvaellátásként annak a gyermeknek, akinek mindkét szülője elhunyt, illetve akinek életben lévő szülője megváltozott munkaképességű. (Tny. 56. § (1) és (2) bek.)

A 4.1.2. sz. táblázata adatai alapján megállapítható, hogy az árvaellátásban részesülők száma stagnál. Egy évben 2017-ben volt eggyel több. Az árvaellátásban részesülők közt a férfiak és nők arányában érdekesség figyelhető meg. Az esetek többségében a nők részesültek árvaellátásban.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	0	3	3
2017	0	4	4
2018	0	4	4
2019	0	3	3
2020	1	2	3
2021	1	2	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

Kedvezményes gyermek-étkeztetés: A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételére. A család összjövedelmétől függően lehet ingyenes, vagy 50 % térítési támogatású.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

Nem él a településen nem magyar állampolgárságú személy.

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A településen a kérdés nem releváns. Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek nincsenek.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Pécsudvard településen szegregátum nem alakult ki.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Pécsudvard település a Kozármislenyi alapellátási körzethez tartozik. A védőnői teendők ellátása tekintetében a településen egy védőnő látja el a feladatot. A védőnő közalkalmazott, rendelkezik az előírt szakmai végzettséggel, képesítéssel. A szakmai felügyeletet az ÁNTSZ illetékes vezető védőnője látja el.

A védőnő feladata:

- a növédelem,
- a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás,
- az anyaságra való felkészülés segítése,
- a lakossági célzott szűrővizsgálatok szervezésében való részvétel,
- a várandós anyák gondozása,
- 6 éves korig a gyermekek gondozása
- óvodai, iskolai feladatok,
- egyéni és közösségi egészségfejlesztési, egészségvédelmi programok tervezése, szervezése,

A védőnők tevékenységük során kapcsolatot tartanak és együttműködnek:

- az egészségügyi alapellátás többi tagjával,
- közoktatási intézményekkel

A védőnő leterheltségét nem tudjuk meghatározni, az általa ellátott összes gyermekről nincs tudomásunk.

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A település területén külön gyermek házi orvos látja el a gyermekorvosi alapteendőket, aki rendelkezik a megfelelő gyermekorvosi képesítéssel. Járó betegellátással kapcsolatban heti egy alkalommal helyben, egyébként Kozármislenyben fogadja a betegeket. Szakellátás, munkaidő utáni és hétvégi ügyeletet Pécssett a Gyermekklinika látja el.

A szabad orvosválasztás bármely szülő élhet. Nincs adatunk arra vonatkozólag, hogy hányan élnek a településen lévő házi gyermekorvosi ellátás lehetőségével.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

- c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatói) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Pécsudvardi Önkormányzat társulást hozott létre a Pécsi székhelyű Esztergár Lajos családsegítő és gyermekjóléti szolgálattal a feladatai ellátására. Jelenleg speciális ellátást igénylő gyermekünk nincs.

- d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

Alapellátás keretei között a gyermekjóléti szolgáltatások igénybevétele önkéntes, vagyis a szülő dönthet arról, hogy igénybe veszi-e a családgondozó segítségét a probléma megoldásában. Ebben az esetben a családgondozó hasznos információkkal, életviteli tanácsokkal látja el az ügyfeleket, segít a hivatalos ügyek intézésében, vagy szükség szerint más szolgáltatásokba delegálhatja a klienseket. Pl. jogsegélyszolgálat, pszichológus.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján elmondható, hogy legfőképpen a családok anyagi problémái, életvezetési nehézségei miatt kerülnek a gyermekek alapellátási gondozásba.

A gyermekjóléti alapellátások közül helyben megoldott a gyermekjóléti szolgáltatás, melyet a pécsi székhelyű Esztergár Lajos Családsegítő- és gyermekjóléti Szolgálattal látja el a település.

- e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

Helyben nem működik sem bölcsőde, sem családi napközi, az legközelebb Kozármislenyben vagy Szemelyben található.

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem;

A gyermek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermek védelmét pénzbeli, természetbeni, és személyes gondoskodást nyújtó gyermek jóléti alapellátások, illetve a gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. (forrás: 1997. évi XXXI. tv. – Gyvt.)

A gyermekvédelem célja összetett: olyan módon kell megszervezni a gyermekvédelmi szolgáltatás ellátását, hogy az az összes érintett fél egyetértésében történő eredményes együttműködés legyen és amely a rászoruló gyermekek és családjaik védelmére azok megsegítésére irányuljon. Szabad kapacitás esetén szolgáltatást nyújtani a kistérségek, kistéleplések számára.

A fentiekre tekintettel Pécsudvardon a gyermekvédelmi törvényben foglaltaknak megfelelően a gyermekvédelmi feladatokat az Esztergár Lajos Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Központ látja el társulási formában, a megfelelő végzettséggel rendelkező 2 családgondozó közreműködésével.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Különböző intézmények fogadják krízishelyzetben lévő családokat, vagy a gyerekeket, mely intézmények elsősorban Pécsen, vagy kihelyezett telephelyeken találhatóak. Ilyen pl: családok átmeneti otthona, gyermekek átmeneti otthona, anyaothon, stb.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

A településen az EU szabványnak megfelelő játszótér és sportpálya található. A Művelődési Ház egész évben nyitva áll az érdeklődők számára, folyamatos kulturális programokkal színesítve. A településen 2022. évtől működik falugondnoki szolgálat, jelen pillanatban busszal még nem rendelkezik, de de nagy szükség lenne pályázat útján beszerezni egy falubuszt, mely segítségére lenne az önkormányzatnak a szállítási problémák megoldásában. Jelenleg a társtelepülések segítik az Önkormányzatot a felmerült szállítási igények kielégítésében. Az önkormányzat a megszervezett nyári táborok lebonyolításában aktívan részt vesz.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei);

Az önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést biztosítja a SZOCEG Kht.-n keresztül.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Pécsudvardon minden gyermekeknek szóló program lehetővé teszi az eltérő kultúrájú vagy családi háttérű gyermekek közti kapcsolat kialakulását. Az Önkormányzat nagy hangsúlyt fektet arra, hogy az általa szervezett rendezvények minden gyermek számára egységesen elérhető igényes szabadidős programot biztosítson származástól, anyagi helyzetétől, családi körülményektől függetlenül.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtása során felmerült hátrányos megkülönböztetésről, az egyenlő bánásmód követelményének megsértéséről nincs tudomásunk, az Önkormányzat ellen ilyen ügyben eljárás nem indult.

Magyarország állampolgára vagy állandó lakosa kérheti panasza kivizsgálását az Egyenlő Bánásmódért Felelős Főigazgatóságtól, továbbá az Európai Unió valamennyi tagállamának állampolgára, vagy állandó lakosa, jogosult panaszt tenni az Európai Ombudsmannál is. Az alapító okiratuk szerint az Unió területén székhellyel rendelkező vállalkozások, egyesületek, vagy egyéb szervezetek is jogosultak panasz benyújtására.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Minden évben beiskolázási támogatásban részesíti az összes iskolába járó gyermeket, ez évente átlagban 158 gyermeket érint. Ezen felül az Önkormányzat csatlakozott a Bursa Hungarica pályázathoz, melynek lényege, hogy az Önkormányzat támogatja a felsőoktatásban résztvevő nappali tagozaton tanuló hallgatókat.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

A Pécsudvardi Önkormányzat a Kozármislenyi Intézményfenntartói társulás tagjaként látja el a közoktatási feladatait. Az iskolaköteles tanulók nagy része élt a szabad iskolaválasztás lehetőségével, mivel a szülők leginkább Pécssett találtak munkahelyet, mellyel egy időben egyértelműen vitték magukkal gyermekeiket is. Az óvodai ellátás a törvényi követelményeknek megfelelően minden család számára biztosított, elsősorban a pécsi Városcsoponti Óvoda Móricz Zsigmond Téri Tagóvodájába. A bölcsődei szolgáltatást Kozármisleny adja a családok sajátos igénye szerint.

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

Mivel helyben nem működik óvoda, iskola, az alábbi táblákhoz nincsenek adataink. A hátrányos helyzetű gyermekek ellátása első körben a körzeti óvodában, iskolában történik, speciális ellátásukról további információnk nincs, erre vonatkozóan nem érkezett adatszolgáltatás azonban tudjuk, hogy a gyermek életkorától és állapotától függően korai fejlesztésre és gondozásra, illetve fejlesztő felkészítésre is van lehetőség általában ezekben az intézményekben.

A gyerekeknek Pécssett van lehetőségük óvodába járni. A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek óvodai ellátása a körzeti óvodában biztosított.

A település a Kozármislenyi Janikovszky Éva Általános Iskolához tartozik, mely Kozármislenyben található.

A gyermek jóléti alapellátások célja, hogy hozzájáruljon a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez. Fontos része a megelőzés is illetve a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló tevékenységköre is. A cél, hogy a gyermek családjából történő kiemelését megakadályozzuk.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások közé tartozik a gyermekjóléti szolgáltatás, a gyermekek napközbeni ellátása, és a gyermekek átmeneti gondozása.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	0	0	n.a.
2017	0	0	n.a.
2018	0	0	n.a.
2019	0	0	n.a.
2020	0	0	n.a.
2021	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	0	n.a.
2017	n.a.	0	n.a.
2018	n.a.	0	n.a.
2019	n.a.	0	n.a.
2020	n.a.	0	n.a.
2021	n.a.	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű a középszintű oktatásban						
Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2017	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2018	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2019	0	n.a.	0	n.a.	0	n.a.
2020	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	5	1
2017	5	1
2018	7	1
2019	7	1
2020	7	1
2021	7	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik.

Jól látható 4. táblázat adataiból, hogy 2018-tól stagnál a megállapított hátrányos helyzetű gyermekek száma. Jelenleg a településen 7 fő regisztrált hátrányos helyzetű gyermek van, míg halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 2021-ig 1 fő volt a településen.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Mivel helyben nem működik óvoda, iskola, az alábbi táblákhoz nincsenek adataink

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2017	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2018	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2019	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2021	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	n.a.	n.a.
2018	0	0	0	n.a.	n.a.
2019	0	0	0	n.a.	n.a.
2020	0	0	0	n.a.	n.a.
2021	0	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban

Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Tekintettel arra, hogy az Önkormányzat nem működtet sem óvodát, sem iskolát ezért nem tudunk ilyen jellegű megkülönböztetésről sem.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

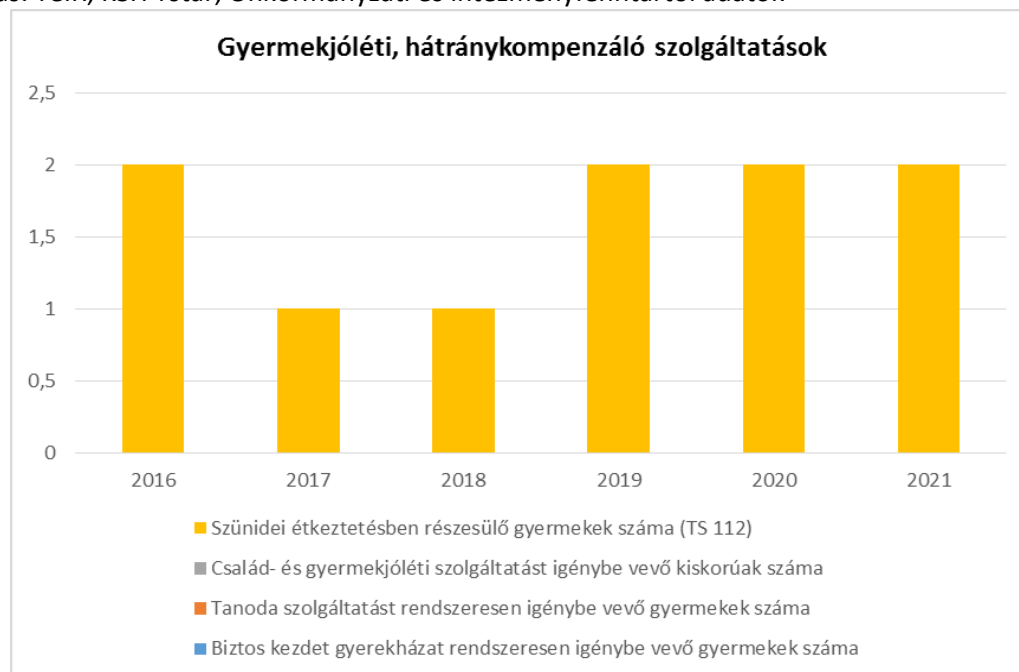
Erre a kérdésre vonatkozólag nem áll rendelkezésünkre adat így megítélni nem tudjuk.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az Önkormányzat támogatást nyújt a gyermekek részére, mint például a beiskolázási támogatás és támogatást biztosít a felsőoktatásban résztvevő hallgatók számára is. Ezen felül a hátrányos helyzetű gyermekek részére biztosítja a szünidei étkeztetés lehetőségét is. Jól látható az adatokból, hogy az elmúlt években egyre kevesebb a halmozottan hátrányos gyermek a településen ezért jól látható, hogy évek óta csak 2 fő veszi igénybe a szünidei étkezés lehetőségét. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. alanyi jogon járnak a gyermekek részére.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjólési szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	2
2017	n.a.	n.a.	n.a.	1
2018	n.a.	n.a.	n.a.	1
2019	n.a.	n.a.	n.a.	2
2020	n.a.	n.a.	n.a.	2
2021	n.a.	n.a.	n.a.	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a gyvk-s gyermekek száma	jelzőrendszer működtetése
a gyerekeknek nincs megfelelő eszközparkjuk az oktatáshoz	Ifjúsági szoba kialakítása – számítógépek, nyomtatók és szkennerek vásárlása
sok kis gyermek a településen számukra nincs közösségi színtér (beltéri)	baba-mama klub szervezése
nincs bölcsőde és óvoda a településen	bölcsőde és óvoda építése

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nemek szerinti összetételt Pécsudvard vonatkozásában a társadalom egészében tudtuk vizsgálni. A település demográfiai adatait (2. számú táblázat) figyelembe véve, szinte azonos arányban vannak a településen a nők és a férfiak. Nagy átlagban a nők magasabb arányban vannak jelen, mint a férfiak, de a különbség összességében elhanyagolható mértékű. A nők részéről a társadalom egészében várható magasabb átlagéletkor miatt azonban az idősebb korosztályokban arányuk felülreprezentált. Az arányok közelítenek az országos és a megyei átlagokhoz.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A foglalkoztatás egyik meghatározója az iskolai végzettség. A községben a nők foglalkoztatásával kapcsolatban az önkormányzat által működtetett intézmény vonatkozásában vannak mutatóink. A Közös Hivatalban 8 nőt és 1 férfit foglalkoztat az önkormányzat. Egyéb intézményt az önkormányzat nem tart fenn, ezért nincsenek ezzel a témakörrel kapcsolatos konkrét információk.

Kiemelten hátrányos helyzetben vannak:

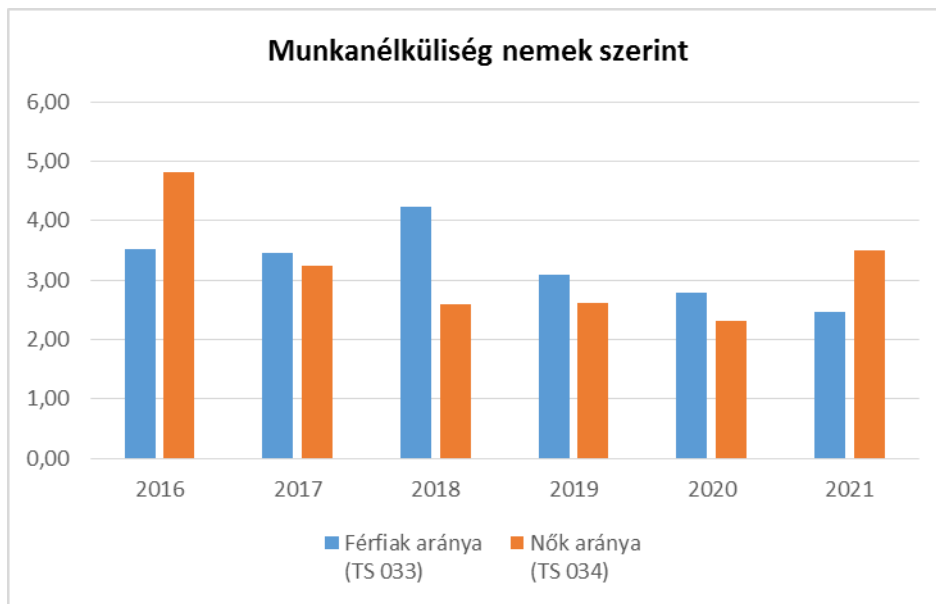
- a 55 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt, hiszen a 60-as és 70-es években számos családanya háztartásbeliként tevékenykedett.

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	3,52	4,81	4,17%
2017	3,46	3,25	3,36%
2018	4,23	2,6	3,42%
2019	3,09	2,62	2,86%
2020	2,78	2,31	2,55%
2021	2,47	3,5	2,99%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

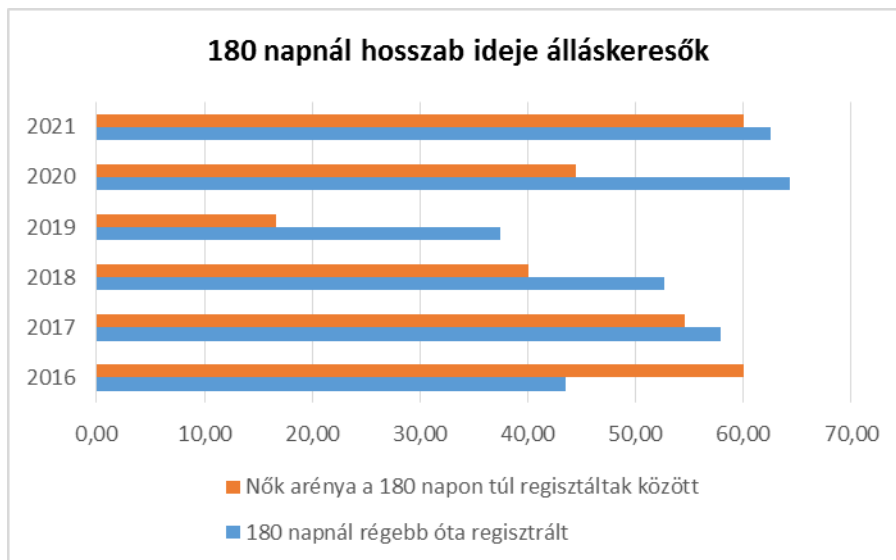
A nyilvántartott álláskeresők között a vizsgált évek tekintetében megfigyelhető a nyilvántartott álláskereső nők csökkenő aránya. Ez alól csak egy év képez kivételt 2021-ben enyhe emelkedés volt megfigyelhető. Ez betudható a 2020-ban kirobban COVID19 világméretű szövődményének is. Mint ahogy a nőknél, a férfiaknál is megfigyelhető a csökkenő tendencia. Itt is van egy kirívó év csak sokkal korábban 2018-ban volt megfigyelhető egy nagyobb arányszám.

A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya folyamatos kis mértékű emelkedést mutat. Ebből a nők arányában erőteljes ingadozás figyelhető meg. Sajnos az is tisztán látszik, hogy a vizsgált időszak bázis évében megfigyelhető kezdeti 60%-os női arány a vizsgált időszak záróarányát is képezi, ugyanúgy 60%.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	43,48	60
2017	57,89	54,55
2018	52,63	40
2019	37,5	16,67
2020	64,29	44,44
2021	62,5	60

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen nem működik foglalkoztatást segítő és képzési program. A más településeken szervezett ilyen jellegű programok részvételi arányáról nem rendelkezünk adatokkal.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az önkormányzat kizárólag a közfoglalkoztatás keretén belül tud munkát biztosítani az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők részére. A 2023. évben nem volt női közfoglalkoztatott a településen. A település vonzáskörzetéhez tartozó városok nem befogadóak az alacsonyan képzett nők foglalkoztatására.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Nincs az önkormányzatnak információja

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A községben nem működik olyan intézményhálózat, amely a gyermekek nappali ellátását biztosítja, ezen feladatát a település a pécsi Városközponti Óvoda Móricz Zsigmond Téri Tagóvodája által látja el. A településen nincs olyan kezdeményezés, ami a családbarát munkahelyek kialakítását, a nők alternatív foglalkoztatását segítő, a családi kötelezettségeknek való megfelelést segítő vállalkozásokat elismerné, ösztönözné.

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A család- és nővédelmi gondozás célja, hogy a gyermekvállalás optimális biológiai és pszichés körülményeit elősegítése a fogamzás előtti gondozás és a genetikai tanácsadás, valamint a termékenységi ciklus alatti gondozás alapján (a várandós anya gondozása, a magzat születés előtti gondozása, a gyermekágyas és szoptató anya gondozása). A községben dolgozó védőnő segíti ezt a fajta a gondozást.

Településünk a Kozármislenyi védőnői körzethez tartozik. A szaktanácsadás helyben hetente egy alkalommal családlátogatás keretében történik. A körzeti védőnő egyszerre több településen is ellátja a védőnői feladatokat. Táblázatunk kizárólag a pécsudvardi lakosokra vonatkozik, nem rendelkezünk több adattal, ezért a védőnő leterheltsége nem vizsgálható.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	0	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Sajnos már településünkön is történt olyan eset, amelyben a jegyzőnek el kellett járnia. Jellemzően az Esztergár Lajos Családsegítő- és Gyermejkölési Szolgálat jelzése alapján jut tudomásunkra az erőszakos cselekmény megtörténte. A vizsgált időszakot tekintve egy alkalommal került sor jegyzői intézkedésre, melyben a felek meghallgatásra kerültek és mindkét fél, mind a bántalmazott mind a bántalmazó megkapta a megfelelő tájékoztatást a lehetőségeiről a és a következményekről. Természetesen tudjuk, hogy előfordulhatnak olyan esetek, amik félelem, vagy szégyen miatt nem jutnak el a hatósági útra. Önkormányzatként nem tehetünk egyebet, mint igyekszünk odafigyelni, akár magánemberként is, szükség esetén segítséget nyújtani

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az Önkormányzat krízishelyzetben jelzőrendszeri feladatokat lát el. Az igénybe vehető szolgáltatások első lépése a Családsegítő központ felé történő jelzés, ahol felméri a család helyzetét, problémáit és ennek függvényében döntenek a további lépésekről. Szükség esetén értesíthetik a rendőrséget is. Lehetőség van segítséget kérni az elhelyezés (anyaothton, családok átmeneti otthona) felkutatásában.

Tudomásunk szerint a település 50 km-es körzetében több átmeneti otthonnak és anyaothtonnak is van ellátási helye Baranya Vármegyében, ahol elhelyezésre kerülhetnek a krízis helyzetbekerült családok ám ezek többsége telített így nehéz oda bekerülni. Ezért is van nagy jelentősége annak, hogy az érintettek a megfelelő tájékoztatást megkaphassák a lehetőségeikről, illetve az abban jártas szakemberek segítsék a mielőbbi intézménybe jutást.

Településünkön mindeközéig nem merült fel anyaothtonba, vagy családok átmeneti otthonába való elhelyezés iránt igény.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A település Képviselő-testületében 1 nő van, a Közös Önkormányzati Hivatalban 8 nőt foglalkoztat az Önkormányzat. A települések által közösen foglalkoztatott közművelődési referens szintén nő. Az általa kezdeményezett kézműves foglalkozásokon részt vevők túlnyomó többsége nő. A helyi nők aktívan részt vesznek a települési rendezvények szervezésében és lebonyolításában, valamennyi gyermekprogramon aktívan tevékenykednek, közösség összefogó erejük van.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A nőket helyi szinten érintő társadalmi problémák felszámolására indított kezdeményezések a településen nincsenek, mivel nem érzékelhetők a nőket érő hátrányos megkülönböztetés, így annak felszámolására sem jött létre kezdeményezés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
GYES-ről való visszatérés a munka világában	gyermek napközbeni ellátását biztosító intézmények elérésének biztosítása, Bölcsőde és óvoda létesítése
egyedül álló anyák nehéz anyagi helyzete	célzott és személyre szabott támogatás

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

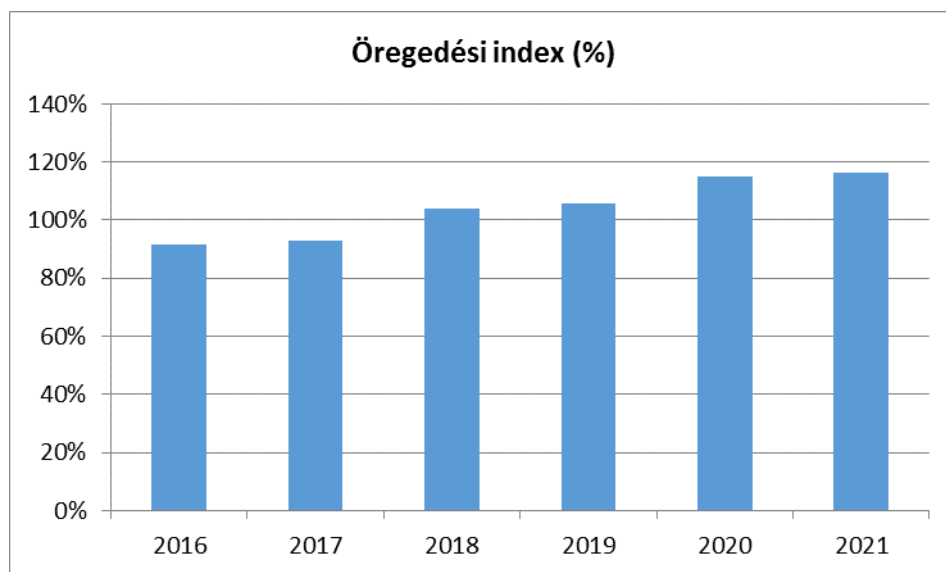
6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Az időskorúak száma a teljes népességhez viszonyítva lassan, de folyamatosan nő, ami feltehetően a születések alacsony száma, valamint a halálozási arányok magas értékei miatt alakulhatott ki. Az átlagéletkor növekedését jelenleg még ellensúlyozza a magasabb gyermekszám, ugyanakkor jól látható, hogy évről évre a gyerekek száma csökken ezzel egyenesen arányosan az idős lakosok száma nő. A település lakosságának túlnyomó többségét az aktív korúak teszik ki. Azonban a hosszú távú jövőt tekintve ők alkotják majd az idős korosztályt. Az előbbieket támasztja alá, hogy a vizsgált időszakban az öregedési index lassú tempóban, de romlik. Ugyan a település még nem számít előregedő településnek az aktív korúak magas létszáma miatt, azonban az adatok alapján ebbe az irányba halad. Ezt támasztja alá az is, hogy 2018 óta folyamatosan 100 % feletti sz öregedési index mértéke.

Szükség lenne a településen több gyermek születésére, illetve a gyermeket vállalni tudó és akaró családok beköltözésére, melyre talán az állam által biztosított családtámogatási rendszerben nagyobb esélye lesz a településnek (pl. falusi csók)

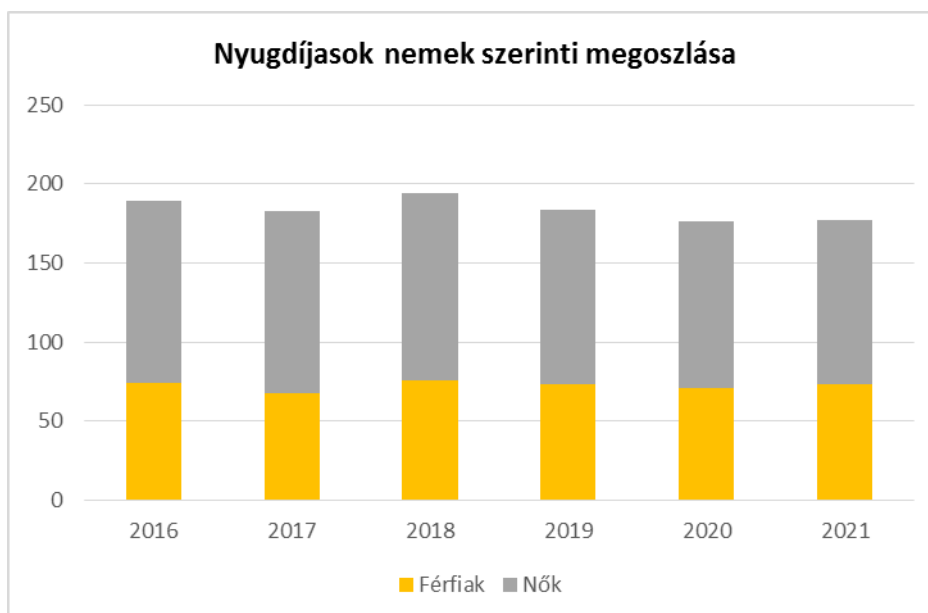
6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	117	128	91,41%
2017	122	131	93,13%
2018	133	128	103,91%
2019	130	123	105,69%
2020	132	115	114,78%
2021	136	117	116,24%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

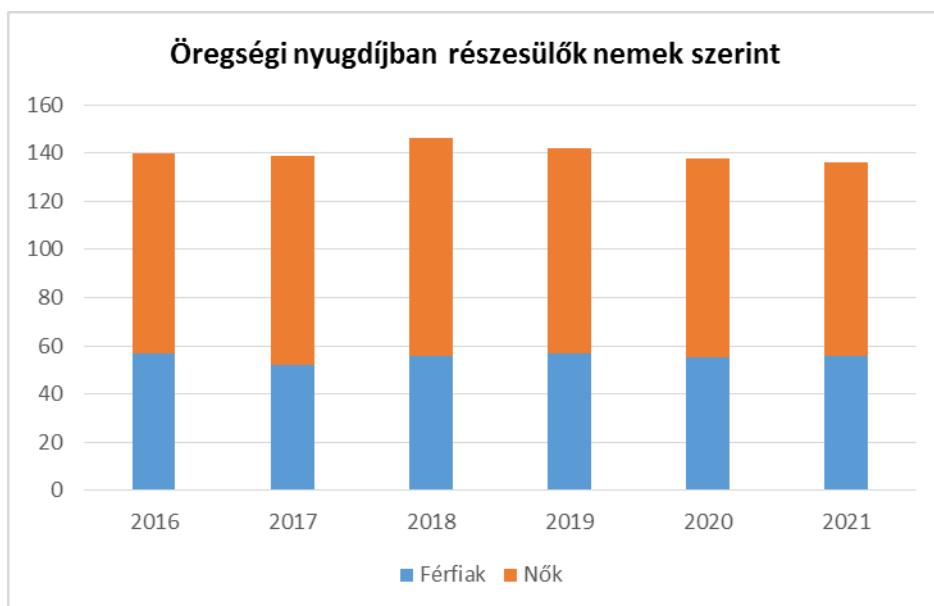
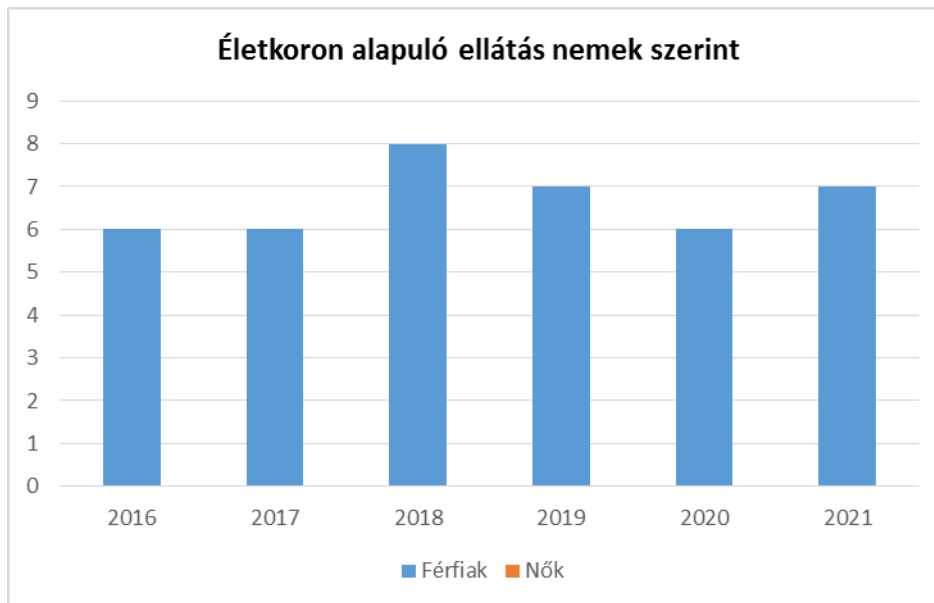
6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	74	115	189
2017	68	115	183
2018	76	118	194
2019	73	111	184
2020	71	105	176
2021	73	104	177

Forrás: TeIR, KSH Tstar

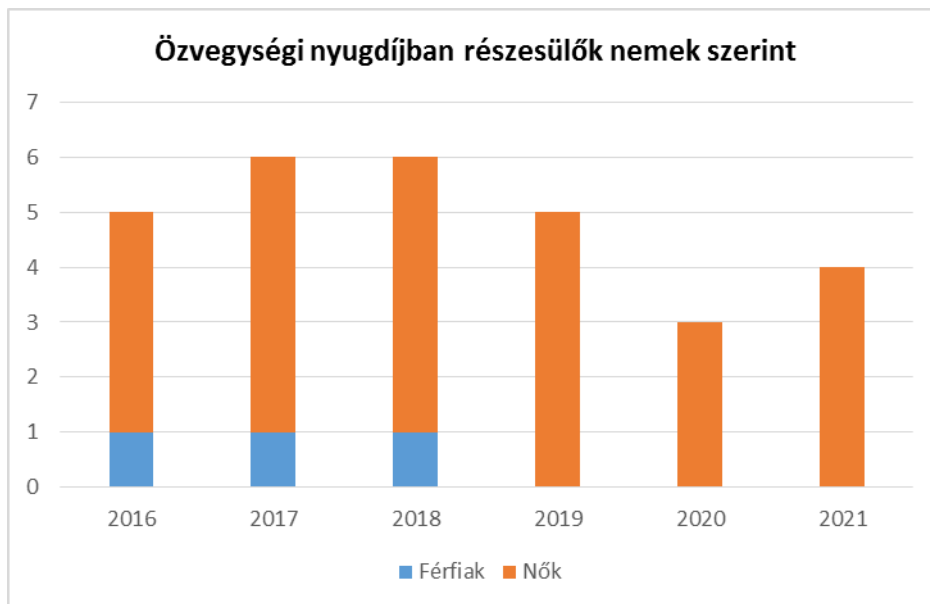

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	6	0	57	83	1	4	n.a.
2017	6	0	52	87	1	5	0
2018	8	0	56	90	1	5	0
2019	7	0	57	85	0	5	0
2020	6	0	55	83	0	3	0
2021	7	0	56	80	0	4	0

Forrás:
TeIR, KSH
Tstar

A nyugellátásban részesülők száma átlagos, több mint 90%-a saját jogú ellátást kap. Az öregségi nyugdíjban részesülők között a nők vannak nagyobb számban, melynek egyik kiváltó oka lehet a nők kedvezményes 40 éves jogviszonnyal igénybe vehető nyugdíj ellátás nagy számú igénybe vétele. A nyugellátásban részesülők száma évek óta kis kilengésekkel stagnál. A településen nincs lehetőség az idősek napközbeni ellátására, ezt a feladatát a település a SZOCEG Kht.-n keresztül látja el.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

A községben élő nyugdíjasok további foglalkoztatásáról nincsenek adataink. A településen élő idős emberek helyben, a ház körüli mezőgazdasági termelésből önmaguk és szűkebb családjuk számára zöldséget termesztnek, kisállatokat tenyésztnek, így biztosítva az aktív időskort.

A munkanélküliségi adatok kedvezőtlenek az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának előmozdítására. Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, bár erre lehetőség szinte egyáltalán nem adódik helyben. A 6.2. sz. táblázat is jól mutatja, hogy a nyilvántartott 61 és vagy a feletti lakosok száma évek óta 4 fő.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	23	19	19	16	14	16
41-45 év (TS 042)	Fő	2	2	2	2	0	3
	%	8,70%	10,53%	10,53%	12,50%	0,00%	18,75%
46-50 év (TS 043)	Fő	4	4	4	1	4	5
	%	17,39%	21,05%	21,05%	6,25%	28,57%	31,25%
51-55 év (TS 044)	Fő	2	1	0	0	3	1
	%	8,70%	5,26%	0,00%	0,00%	21,43%	6,25%
56-60 év (TS 045)	Fő	5	3	1	1	1	0
	%	21,74%	15,79%	5,26%	6,25%	7,14%	0,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	4	4	4	4	4
	%	4,35%	21,05%	21,05%	25,00%	28,57%	25,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősorok, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

Nincs lehetőség a településen nyugdíjas foglalkoztatására.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Nincs erre vonatkozó adatunk.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősorok egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A településen falugondnoki szolgálat működik, melynek egyik fő feladata a lakosság egészségügyi ellátásában való segítség, mely azt jelenti, hogy mind járó-beteg, mind szakellátásra szállítja az érintetteket, köztük az idősorokat is.

A házi segítségnyújtást egy fő szociális gondozó napi hat órában látja el.

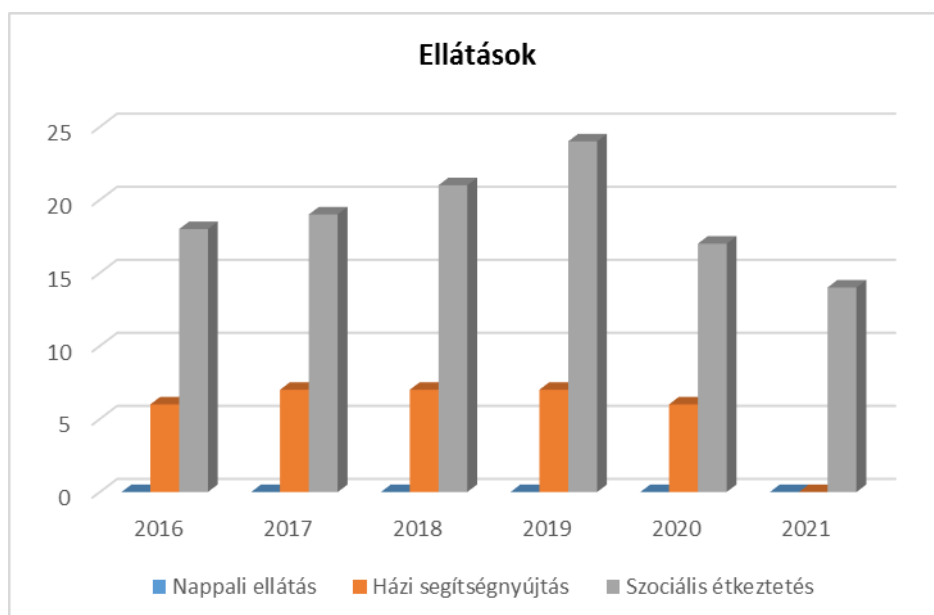
A településen jelzőrendszeres segítségnyújtás van kiépítve, melyet 2023-ban 15 fő vette igénybe. A gondozóval szerződésben nem álló idősorú személyek ellátottsága helyben élő hozzátartozói, és a falugondnoki szolgálat által megoldott.

A szociális étkeztetésben a nyugdíjasok számához képest csak kevesen vesznek részt, jól látszik, hogy a COVID előtt a szociális étkeztetésben részt vevők száma évről évre egyre nőtt, míg 2020-tól a számuk folyamatosan csökken.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	117	0	6	18
2017	122	0	7	19
2018	133	0	7	21
2019	130	0	7	24
2020	132	0	6	17
2021	136	0	0	14

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Az idős korosztály talán a település legaktívabb korosztálya a település kulturális életében. Igényli és elvárja az önkormányzat által szervezett kulturális rendezvényeket, színes programokat, melyeknek előkészítésében és lebonyolításában aktívan részt vesz

Jelenleg működő közösségeink: könyvtár szolgáltatást aktívan kihasználják. A településen a sikeresen és rendszeresen működik a nyugdíj klub, mely az idős lakosság részére nyújt lehetőséget a kulturális és közművelődési szolgáltatásokhoz.

A településen kéthavonta megjelenik írott és nyomtatott formában a „Kisbíró” helyi információs lap, melyből a lakosság tájékozódhat a települést érintő eseményekről és problémákról.

c) idősök informatikai jártassága;

A településen kiépítésre került vezetékes informatikai hálózat. A lakosság 70%-a vette igénybe, melynek egy része az idős korosztályt is érinti. Az idős emberek egyre jobban igénylik az informatikai tudást és a világhálóhoz való hozzáférést, mivel távol élő rokonaikkal és barátaikkal

ezen keresztül tudnak aktív kapcsolatot létesíteni, azonban az ehhez szükséges tudást helyben nem tudják megszerezni, mivel a településen képzésre nincs lehetőség.

Szükség lenne egy internetszoba kialakítására, amiben pályázati forrásból tudná biztosítani a település az informatikai eszközöket. Ha ez megvalósulna, lehetőség nyílna további informatikai képzések szervezésére és a lakosság számára is elektronikus ügyeik intézésére és email levelezésük használatára.

d) a generációk közötti programok.

Kifejezetten generációk közötti programok nincsenek a településen, azonban a települési vagy a nemzetiség önkormányzatok által szervezett programok az egész település lakosságát érintő programokat tartalmaznak, mindenki megtalálja a kedvére való elfoglaltságot ezek alkalmával.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Szűrővizsgálatok megszervezése; házi orvos által tartott életmódbeli tanácsadás szervezése; egyéb, lakossági igényeknek megfelelő program szervezése, vallásgyakorlás biztosítása.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szakorvosi ellátás helyi hiánya	idősek orvosi ellátásának biztosítása
elmagányosodás	Nyugdíjas klub fejlesztése
Informatikai jártasság hiánya	Helyi képzés szervezése fiatalok segítségével
idősek biztonságérzetének hiánya	Idős emberek biztonságának támogatása

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

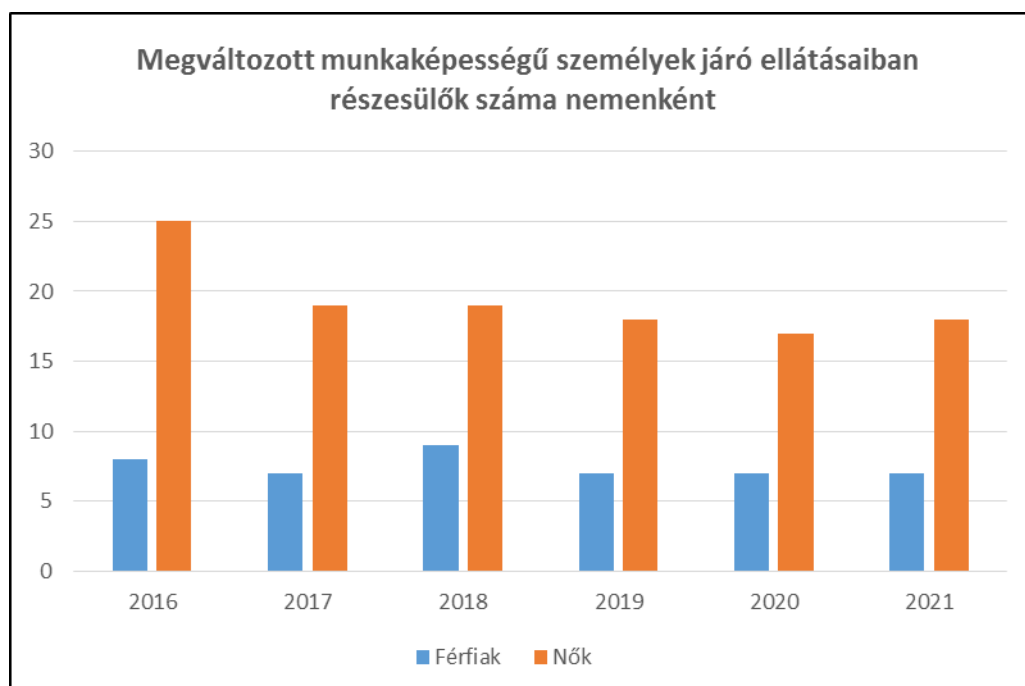
Kistelepülés révén a polgármester személyesen is ismeri a lakosságot. Bár hivatalos adatgyűjtésünk nincs, de a polgármester ismeretei alapján tudjuk, hogy a településen testi fogyatékkal élő személyek száma 3 fő. Mindegyik személy rendezett családban, segítő környezetben él. Mindegyikük mozgáskorlátozott. Orvosi ellátásuk, utaztatásuk biztosított.

Az Önkormányzat élén a Polgármesterrel fokozottan figyelemmel kíséri a településen fogyatékkal élők életvitelét és szükség esetén segítséget nyújt számukra.

A 7.1.1. tábla alapján jól látszik, hogy a településen több megváltozott munkaképességű személy is él. Az évek során a számuk folyamatosan csökken. Elmondható, hogy a nemek szerinti megoszlásban a nők aránya szembe tűnően nagyobb, 2-3 szorosa a férfiakénak átlagosan.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	8	25	33
2017	7	19	26
2018	9	19	28
2019	7	18	25
2020	7	17	24
2021	7	18	25

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- a) fogyatékkal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők foglalkoztatási helyzetéről, ezért az adatok többsége becslésen alapul.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják.

- b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Az önkormányzat anyagi lehetőségei végesek, ezért elsősorban a Kormányhivatal Foglalkoztatási osztályán keresztül tud segítséget nyújtani támogatott közfoglalkoztatási pályázatok indításával.

- c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs tudomásunk hátrányos megkülönböztetésről.

- d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

A fogyatékkal élők saját lakókörnyezetükben élnek. A településen nappali házi segítség nyújtás van, illetve a falugondnok segíti a közlekedésben. Önálló életvitelt támogató helyi intézmény a településen nem működik. Erre jelenleg nincs is igény, mert a rászorulóknak házi segítségnyújtásban részesülnek.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A fogyatékkal élők pénzbeli, természetbeni ellátása a jogosultság alapján történik. Nem tekinti külön az önkormányzat a fogyatékos személyeket egy-egy ellátás biztosításánál. Közülük feltehetően többen rokkantnyugdíjasok, gyakrabban szorulnak települési támogatásra, a betegségük kezelését a közgyógyellátás keretében támogatják. Az ápolási díj is azon ellátások közé tartozik, továbbá a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, amire a fogyatékos személyek is jogosultak lehetnek. Feltételezhetően vannak fogyatékos személyekkel együtt élő családok, akik családsegítésre szorultak az elmúlt évben.

A falugondnok segítségét is igénybe vehetik, ha közlekedési nehézségeik akadnának.

A fogyatékos személyek az önkormányzatnál informálódhatnak a jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásokról. Ellátási formák:

- Fogyatékosági támogatás: A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80 %-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági járadékra jogosult.

- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult.
- Parkolási igazolvány
- Fogyatékos személyek számára biztosított intézményi ellátás
- Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató segítségnyújtás.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember - azaz a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan fogyatékos emberek - speciális szükségleteinek figyelembevételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni.

Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. (Hangos térkép, indukciós hurok, könnyen érthető tájékoztató füzetek, stb.) A kulcs az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több.

Az akadálymentesítés követelménye beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentiekén túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedté váljon az a felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége.

Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere.

Ennek lényege, hogy a használati tárgytól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttékor, eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

A községben az egészségügyi ellátást biztosító központ magában foglalja a háziorvosi, rendelőt, és a védőnői szolgálatot. Az épület és a parkoló akadálymentesített, ami a mozgáskorlátozott, illetve idős személyek számára az épület könnyebb megközelítését lehetővé teszi. A szakellátások azonban elsősorban Pécsen vannak, az ide történő eljutás feltételezhetően a fogyatékos személyek számára problémát jelent. Ebben segít a falugondnok.

A közszolgáltatások terén a települési Önkormányzat által működtetett Közös Önkormányzati Hivatal épülete is akadálymentes, mely lehetővé teszi a mozgáskorlátozottaknak az önálló ügyintézését.

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Helyben nincs lehetőség rehabilitációs ellátások igénybevételére, mivel nincs ilyen jellegű intézmény a településen. A falugondnoki szolgálat segítséget nyújt a rehabilitációs kezelésekre történő eljutásban.

Egészségügyi és rehabilitációs ellátásokat egyénileg vagy háziorvosi beutalóval lehet igénybe venni. A településhez legközelebb a Siklósi Kórházban és a Harkányi Gyógykórházban van erre lehetőség.

A megváltozott munkaképességű ügyfelek számára a Baranya Vármegyei Kormányhivatal Pécsi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya nyújt rehabilitációs tanácsadást, melynek keretében személyre szabottan választják ki a számukra megfelelő munkakört, illetve munkahelyet, szükség esetén megfelelő képzés felé irányítják őket.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanok részben akadálymentesítettek. Jelenleg a kultúrház még nem akadálymentes.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A közszolgáltatások igénybevételéhez és a különböző rendezvényekre történő eljutáshoz a szállítás és a megközelíthetőség a falugondnok által biztosított. Habár a falugondnok egyenlőre csak egy személygépjárművel rendelkezik. Szükség lenne megfelelő méretű falubuszra, melyet pályázat útján tudna beszerezni a település.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Pécsudvard önkormányzata egy intézményt tart fenn, a más településekkel közösen fenntartott Közös Hivatal, mely akadálymentesített környezetben várja az ügyfeleket.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

A településen található járdák kb.70%-a alkalmas tolószékes közlekedésre, a játszótér, köztemető mind megközelíthető és látogatható mozgássérültek számára is. Mivel a település központi részein is maradtak még olyan járdák, illetve útfelületek, melyek akadályozzák a közlekedést, az Önkormányzat a jövőben pályázni szeretne ezek felújítására is, hogy maradéktalanul teljesüljön az akadálymentesség.

f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Egyedül a falugondnoki busz beszerzése tenné lehetővé, hogy a mozgássérülteket biztonságosan lehessen szállítani. Nappali ellátás helyben nincs.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	0
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

A település az öt fő mozgáskorlátozott szállításában (személygépkocsival), segítségével, ellátásában szükség szerint rész vesz. Pozitív diszkrimináció, mely kifejezetten a fogyatékkal élőkre irányul, nincsen a községben.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Kifejezetten a fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó program nem működik Pécsudvardon. Amennyiben a környező településen megrendezésre kerülne ilyen, az érdeklődők számára a falugondnoki gépjárművel a helyszínrre szállítás és haza szállítás megoldható, bár ha többen is igénybe kívánják venni ezt a lehetőséget, falubusz hiányában akár többször is fordulnia kell a falugondnoknak a biztonságos szállítás érdekében.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A fogyatékossgal élőket helyi szinten érintő társadalmi problémáról nincs tudomásunk a településen.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közlekedés	Akadálymentesítés fejlesztése, járdák utak felújítása
falubusz hiánya	akadálymentesített falubusz vásárlása pályázat révén

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
szennyvízhálózat hiánya	település csatornarendszerének kiépítése
építési telkek nem közművesítettek, egyre növekvő lakosság	építési telkek közművesítése, ivóvízhálózat bővítése
Közlekedési nehézségek, úti balesetek	A község bel- és külterületi útjainak és járdáinak felújítása pályázat útján
nem elegendő térfigyelő kamera (közbiztonság)	térfigyelő rendszer bővítése
elavult önkormányzati tulajdonú eszközpark	kommunális eszközök beszerzése
csapadékvíz okozta károk	csapadékvíz elvezető rendszer felújítása
elavult kultúrház	kultúrház külső, belső felújítása
6 települést ellátó Közös Hivatal nagyon rossz állapotban van, felújításra szorul,	Közös Hivatal felújítása
a ravatalozó felújításra szorul	ravatalozó felújítása
betelt az urnafal	új urnafal telepítése
rossz állapotban lévő szabadtéri színpad	szabadtéri színpad felújítása és tető kialakítása
nincs a településen tanösvény bár lenne rá lehetőség és igény	tanösvény kialakítása
A zártkertekhez illetve a külterületekhez vezető utak rossz állapotúak	A közlekedés fejlesztése
A közterületek karbantartása nehézkes, mivel hatalmas zöld területet kell gondoznia a településnek és elavult az önkormányzati tulajdonú eszközpark	kommunális eszköz beszerzés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Pécsudvardon több egyesület is működik. Ilyen a Polgárőr Egyesület, továbbá a Kulturális Hagyományőrző Egyesület, a Pécsudvardi Közösségért Egyesület.

A helyi önkormányzat eddig is nagy hangsúlyt fektetett az itt élők minél jobb életminőségének megteremtésére. Pécsudvard nagy hagyományokkal rendelkező, többnemzetiségű (magyar, horvát, szerb) falu. Érezve és tapasztalva a helyi és környékbeli nemzetiségek igényeit, Pécsudvard a régióban egy nemzetiségi kulturális szerepet felvállaló központtá kíván válni, ezért nagyon fontos a település megítélésének javítása.

A település arra törekszik, hogy ápolja ősei hagyományait, megmutatja csodálatos népzenejét és táncait, mert szerencsére gazdag hagyományai van a településnek, amire büszkéek lehetnek. A település törekszik arra, hogy, ha a helyiek is büszkéek lehessenek történelmükre és hagyományukra.

A Nyugdijas Klub 2004-ben alakult. Szoros kapcsolatot ápol az önkormányzattal és a helyi civilekkel. Rendezvényein az önkormányzat képviselői aktívan részt vesznek, mind a szervezői munkában, mind a lebonyolításában.

Az önkormányzat több civil szervezettel is együttműködési megállapodást kötött, mint pl. Pécsi Közterületfelügyelettel; NEFELA Jégeső-elhárítási Egyesület; és egyéb olyan szervezetek, melyek hatékonyan vesznek részt a lakosság életkörülményeinek és helyzetének javításában.

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

A településen 1 nemzetiségi önkormányzat működik: a Pécsudvardi Horvát Nemzetiségi Önkormányzat. A Horvát Nemzetiségi Önkormányzat a település életében aktívan részt vesz, elsősorban kulturális rendezvények tekintetében, de nagymértékben hozzájárulnak a helyi etnikummal történő békés együttéléshez is.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Az önkormányzat jelenleg a Pécsi Többcélú Agglomerációs Társulás tagja.

Fejlesztési célú együttműködésként partnerségi viszonyban áll a Mecsekvidéki Egyesülettel;

A hulladékkezelési, hulladékgazdálkodási feladatainak ellátására tagja a Mecsek-Dráva Önkormányzati Társulásnak.

Ötödmagával közösen tartja fenn a Közös Önkormányzati Hivatalát (Pécsudvard, Áta, Birján, Lothárd, Szemely, Szökéd).

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Pécsudvardi Horvát Nemzetiségi Önkormányzat minden évben megrendezi a horvát ajkú települési és környező települések horvát ajkú gyermekeinek részére a napközis nyári táborát, ahol horvát nyelven beszélnek és a horvát kultúrát ápolhatják. Minden évben szerveznek az anyaországba kirándulásokat és zarándokutakat. Minden évben megrendezésre kerül nyáron a horvát kultúra ápolását célzó „Udvarsko Veselje” című rendezvény.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Hivatalosan bejegyzett civil szervezetek működnek a településen, melyek komoly eredményeket tudnak felmutatni, Ilyen például a 2009 óta 50 fővel működő Pécsudvardi Közhasznú Egyesület. Ők hagyományőrzéssel és a lakosság biztonságának megteremtésével, ifjúságvédelemmel és ifjúsági programok megszervezésével foglalkoznak. Élen jár a környék településeinek rangsorában.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat által megvalósított rendezvényekhez támogatást nyújtanak elsősorban kétékezi munkával, melyben a helyi mezőgazdasági vállalkozók, őstermelők is aktívan részt vesznek.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Pécsudvardi Önkormányzat a Települési Esélyegyenlőségi Program elfogadását megelőzően a konzultáció és véleményformálás lehetőségét minden, a megvalósításba bevont szakmai és társadalmi partner számára biztosítja.

Annak érdekében, hogy a Települési Esélyegyenlőségi Program megvalósítása hatékony, a tervezett intézkedések hosszú távú érvényesülése, fenntartható fejlődése biztosított legyen, a Pécsudvardi Önkormányzat egy HEP referenst bíz meg.

Az Intézkedési Tervben megjelenített tevékenységek részletes tartalmi kidolgozása, a megvalósítandó tevékenységek tervezése az adott szakterület képviselőinek aktív részvételével valósul meg.

A HEP referens feladata, hogy a szakterület képviselőivel együtt kidolgozzák az egyes feladatok végrehajtásának pontos menetét, valamint ellenőrizték azok megvalósulását.

A Települési Esélyegyenlőségi Programban foglaltak megvalósulásának nyomon követését a két évente elvégzett felülvizsgálat biztosítja.

A program felülvizsgálatára 2 év múlva kerül sor, amikor az indikátor teljesítésének bemutatásához adatfelvétel is történik.

A Települési Esélyegyenlőségi Program számára minél szélesebb nyilvánosság biztosítása szükséges.

Az esélyegyenlőségi intézkedések hatékony megvalósulása, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakításának érdekében a Pécsudvardi Önkormányzat a helyben szokásos módon közzéteszi, az egyes intézkedések várható és elért eredményeiről a lakosságot elektronikus és nyomtatott kiadványaiban tájékoztatja.

A polgároknak lehetőségük van a tervvel kapcsolatban véleményt nyilvánítani, hozzászólni és kérdezni.

1. A terv elfogadása előtt egy héttel a program a település hirdetőtábláján elérhető.
2. A nyílt testületi ülésen az intézkedési terv kiegészítésére, módosítására sor kerül.
3. A hozzászólások, kiegészítések, vélemények figyelembe vétele, csatolása az előterjesztéshez.
4. Az elfogadott végleges program mindenki számára elérhető a település hirdetőtábláján.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Személyes konzultáció, véleménynyilvánítás, adatgyűjtés, HEP fórum

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

A település működtet HEP fórumot.

Falugyűlés, konzultáció.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>Munkalehetőség hiánya</p> <p>A községben nincs önkormányzati tulajdonú bérlakás</p> <p>Rossz általános egészségi állapot</p>	<p>Pályázati lehetőségek maximális kihasználása és a közfoglalkoztatás bővítése</p> <p>Az átmeneti lakásproblémával küzdő családok elhelyezését segíteni a községben</p> <p>Egészségprogramok szervezése szűrővizsgálatokkal</p>
Gyermekek	<p>Magas a gyvk-s gyermekek száma</p> <p>a gyerekeknek nincs megfelelő eszközparkjuk az oktatáshoz</p> <p>sok kis gyermek a településen számukra nincs közösségi színtér (beltéri)</p> <p>nincs helyben bölcsöde és óvoda</p>	<p>Jelzőrendszer működtetése</p> <p>Ifjúsági szoba kialakítása – számítógépek, nyomtatók és szkennervásárlása</p> <p>baba-mama klub szervezése</p> <p>bölcsöde és óvoda építése</p>
Idősek	<p>szakorvosi ellátás helyi hiánya</p> <p>Informatikai jártasság hiánya</p> <p>Elmagányosodás</p>	<p>Az idősek orvosi ellátásának biztosítása</p> <p>Helyi képzés szervezése fiatalok segítségével</p> <p>Nyugdíjas klub fejlesztése</p>

	Idősek biztonságérzetének hiánya	Idős emberek biztonságának támogatása
Nők	GYES-ről való visszatérés a munka világában egyedül álló anyák nehéz anyagi helyzete	gyermek napközbeni ellátását biztosító intézmények elérésének biztosítása célzott és személyre szabott támogatás
Fogyatékkal élők	Közlekedés falubusz hiánya	Akadálymentesítés fejlesztése, járdák utak felújítása akadálymentesített falubusz vásárlása pályázat révén
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	szennyvízhálózat hiánya építési telkek nem közművesítettek, egyre növekvő lakosság Közlekedési nehézségek, úti balesetek nem elegendő térfigyelő kamera (közbiztonság) csapadékvíz okozta károk elavult kultúrház 6 települést ellátó Közös Hivatal nagyon rossz állapotban van, felújításra szorul a ravatalozó felújításra szorul, betelt az urnafal rossz állapotban lévő szabadtéri színpad A zártkertekhez illetve a külterületekhez vezető utak rossz állapotúak nincs a településen tanösvény bár lenne rá lehetőség és igény A közterületek karbantartása nehézkes, mivel hatalmas zöld területet kell	település csatornarendszerének kiépítése építési telkek közművesítése, ivóvízhálózat bővítése A község bel- és külterületi útjainak és járdáinak felújítása pályázat útján térfigyelő rendszer bővítése csapadékvíz elvezető rendszer felújítása kultúrház külső, belső felújítása Közös Hivatal felújítása ravatalozó felújítása, új urnafal telepítése szabadtéri színpad felújítása A közlekedés fejlesztése tanösvény kialakítása kommunális eszköz beszerzése

	gondoznia a településnek és elavult az önkormányzati tulajdonú eszközpark	
--	---	--

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romákat nem éri hátrányos megkülönböztetés és ahol egyenrangú, hasznos tagjai lehetnek a közösségnek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők ne érezzék magukat kirekesztettnek a településen, és segítséget tudjunk nyújtani számukra a mindennapi problémáik megoldásában.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek számának növekedését a településen és az életminőségük javítását, a megfelelő testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésüknek biztosítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életvitelére és biztonságára. Fontos számunkra az egészségi és mentális állapotuk folyamatos támogatása és őrzése.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén, hogy fokozottan figyeljünk a családon belüli erőszak meggátolására és számukra megteremtjük a biztonságos, élhető települést.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esetében arra , hogy a településen diszkrimináció mentesen élhessenek.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Település szintű probléma												
1	Közösségi tér fejlesztése	a közösségi ház és a nyugdíjas klub rossz állapotú, nincs ifjúsági klub	kultúrház külső-belső felújítása	Szociális koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázat	Képviselő-testület	2028. 04. 30. (vasárnap)	Programokon résztvevők száma	Pályázat, kiviteli terv	folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
2	Közös hivatal felújítása	A 6 települést ellátó közös hivatal rossz állapotban van, felújításra szorul	Közös hivatal felújítása a hivatalban történő ügyintézés magas szintű ellátásának érdekében	Településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázat	Képviselő-testület, polgármester	2028. 04. 30. (vasárnap)	Ügyfélfogadás magas színvonalon történő ellátása	pénzügyi, humán erőforrás szükséges	folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
3	Külterületi utak felújítása	A zártkertekhez illetve a külterületekhez vezető utak rossz állapotúak	A közlekedés fejlesztése	Településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Pályázat	Képviselő-testület	2028. 04. 30. (vasárnap) pályázat megvalósítása folyamatban	a zártkerti ingatlanokhoz illetve a külterületekhez szilárd burkolatú utakon lehet eljutni	Pályázati lehetőség (pénzügyi erőforrás szükséges)	Nő a zártkerti illetve külterületi ingatlanok értéke.	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
4	Eszközbeszerzés közterület karbantartásához	A közterület karbantartásához szükséges eszközök beszerzése	A közterületek karbantartása megoldottá válik	településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	A beszerzett eszközökkel a közterületek könnyen és jól karbantarthatók	Képviselő-testület	2028. 04. 30. (vasárnap)	A közterület rendezettsége	pályázat, humán erőforrás	folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
5	Csapadékvíz elvezető hálózat fejlesztése	csapadékvíz okozta károk	csapadékvíz elvezető rendszer felújítása	településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	csapadékvíz elvezetési probléma	Képviselő-testület	2028. 04. 30. (vasárnap) pályázat	ingatlanok állagának megóvása,	pályázat	folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló

					Stratégia 2030 megoldása			megvalósítása folyamatban	értékük növelése, közterületek megóvása			intézkedés
6	bölcsőde és Óvoda létrehozása	A településen sok a gyermekes család. nincs bölcsőde és óvoda a településen.	Az óvodai nevelés helyben megoldhatóvá válna. A gyesről visszatérők számára megoldást jelenhetne a bölcsődei férőhelyek létesítése.	településfejlesztési koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Pályázati lehetőség felkutatása óvoda létrehozásához.	Képviselő-testület	2028. 04. 30. (vasárnap)	óvodai nevelésben résztvevő gyermekek száma, új munkahelyek száma bölcsődei férőhelyek száma	humán erőforrás, pályázat	folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
7	A településen tanösvény kialakítása	Nincs a településen tanösvény bár lenne rá lehetőség és igény	Tanösvény kialakítása	Településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	Az igényeknek megfelelő tanösvény kialakítása	képviselő-testület, polgármester	2028. 04. 30. (vasárnap)	Kiépített tanösvények száma	humán, technikai erőforrások szükségese	pályázat	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
8	Szennyvízprogram	szennyvízhálózat hiánya	település csatornarendszereinek kiépítése	településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	pályázat	képviselő-testület	2028. 04. 30. (vasárnap)	szennyvízkezelési probléma csökkenése, megszűnés	humán pénzügyi erőforrások szükségese	folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
9	Fejlődő település	építési telkek nem közművesítettek, egyre növekvő lakosság	építési telkek közművesítése, ivóvízhálózat bővítése	településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	pályázat	képviselő-testület	2028. 04. 30. (vasárnap)	építési telkek száma	pénzügyi erőforrások szükségese	lakosság feladata	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
10	Közösségi közlekedés	Közlekedési nehézségek, úti balesetek	A község bel- és külterületi útjainak és járdáinak felújítása pályázat útján	településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	pályázat	képviselő-testület	2028. 04. 30. (vasárnap)	lakossági bejelentések, balesetek csökkenése	humán, pénzügyi és technikai erőforrások szükségese	folyamatos karbantartás	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
11	térfigyelő kamera	nem elegendő térfigyelő kamera (közbiztonság)	térfigyelő rendszer bővítése	településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	pályázat	képviselő-testület	2028. 04. 30. (vasárnap)	térfigyelő kamerák száma	humán és pénzügyi erőforrás szükséges	folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
12	Temető	a ravatalozó felújításra szorul, betelt az urnafal	ravatalozó felújítása, új urnafal telepítése	településfejlesztési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	pályázat	képviselő-testület, polgármester	2028. 04. 30. (vasárnap)	urnák száma, új ravatalozó	pénzügyi erőforrás szükséges	folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
13	Színpadra fel!	rossz állapotban lévő szabadtéri színpad	szabadtéri színpad felújítása	éves költségvetés	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030	pályázat felkutatása	polgármester, közművelődési referens	2028. 04. 30. (vasárnap)	színpadi rendezvények száma	pénzügyi erőforrás szükséges	folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Az álláskeresők számára a közmunkaprogram további bővítése, önfenntartó település létrehozása	Munkalehetőség hiánya	Pályázati lehetőségek maximális kihasználása és a közfoglalkoztatás bővítése	Településfejlesztési koncepció	Új Roma Stratégia (2019-2030)	A közcélú foglalkoztatás céljait hozzá kell rendelni a település céljaihoz	Polgármester, BAVMKH Munkaügyi Központ	2028. 04. 30. (vasárnap) Folyamatos	Munkanélküliség számának csökkenése	Humán és pénzügyi erőforrás	Pályázati céloktól és gazdasági helyzettől függő	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
2	Egészségügyi állapot felmérése	Rossz általános egészségi állapot	Egészségprogramok szervezése szűrővizsgálatokkal	Településfejlesztés	Új Roma Stratégia (2019-2030)	A helyi szűréseken való résztvevők számának rögzítése	polgármester és helyettese, partner: Orvosok, védőnők	2028. 04. 30. (vasárnap) Folyamatos	A szűréseken résztvevők száma	Egészségügyi dolgozók együttműködése	Folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
3	Bérlakás	A községben nincs önkormányzati tulajdonú bérlakás	Az átmeneti lakásproblémával küzdő családok elhelyezését segíteni a községben	Településfejlesztési koncepció.	Új Roma Stratégia (2019-2030)	Pályázat	képviselő-testület, polgármester	2028. 04. 30. (vasárnap)	Bérlakások száma	humán, pénzügyi erőforrás szükséges	folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	A gyermekjóléti rendszer eredményes működése érdekében hatékony jelzőrendszer működtetése	Magas a gyvk-s gyermekek száma	A nehéz helyzetbe kerülő gyermekek segítése időben megkezdődhessen, a jó képességű tanulók továbbtanulási esélyeinek elősegítése, hatékony jelzőrendszer működtetése	Folyamatos kommunikáció a megfelelő szervek között	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	Problémák jelzése, az illetékes szerv gyors reagálása, a helyi ismerettel rendelkezők bevonásával	képviselő-testület, polgármester, családgondozó, védőnő	2028. 04. 30. (vasárnap) Folyamatos	Intézkedések száma	Humán erőforrás szükséges	A szakemberek együttműködési idejének kialakulása	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
2	Ifjúsági szoba	a gyerekeknek nincs megfelelő eszközparkjuk az oktatáshoz	Ifjúsági szoba kialakítása – számítógépek, nyomtatók és szkennerek vásárlása	helyi gyermekvédelmi rendelet, településtámogatási rendelet	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	pályázat	képviselő-testület, polgármester	2028. 04. 30. (vasárnap)	Az ifjúsági szobát használó gyerekek száma	humán, pénzügyi	folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
3	Baba-mama klub	Sok kisgyermek a településen számukra nincs közösségi szintér (beltéri)	baba-mama klub szervezése	Szociális koncepció	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)	pályázat felkutatása	polgármester, falugondnok	2028. 04. 30. (vasárnap)	A klub által szervezett összejövetelek száma	humán, pénzügyi erőforrások szükségesek	Igény szerint folyamatos	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
III. A nők esélyegyenlősége												

1	A gyermeküket egyedül nevelő álláskereső szülők gazdasági kiszolgáltatottságának enyhítése	Egyedül álló anyák nehéz anyagi helyzete	Célzott és személyre szabott támogatással a gyermekek ne szenvedjenek hiányt az adott helyzetben	Szociális koncepció	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2021-2030)	A problémával érintettek beazonosítása. Szociális ellátás lehetőségeiről tájékoztatás, a jogosultság megállapítása esetén kérvény beadása a gyermekek ingyenes étkeztetése az intézményekben.	Képviselőtestület	2028. 04. 30. (vasárnap) Folyamatos	Ellátottak száma	Ellátások összege	Normatív támogatás	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
2	Visszaintegrálás a munka világába	GYES-ről való visszatérés a munka világában	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények elérésének biztosítása	Szociális koncepció	Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2021-2030)	gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények elérésének biztosítása falugondnok segítségével	falugondnok, polgármester	2028. 04. 30. (vasárnap) folyamatos	GYES-ről visszatérő nők száma a munka világába	Humán és pénzügyi erőforrás szükséges	Pályázati feltételekkel a pénzügyi háttér folyamatos biztosítása	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés

IV. Az idősek esélyegyenlősége

1	Az idősek orvosi ellátásának biztosítása	A szakorvosi ellátás helyi hiánya	Az idősek orvosi ellátásának biztosítása	Egészségfejlesztési terv	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Felmérni, kinek van szüksége az egészségügyi intézménybe történő elszállításra	polgármester, falugondnok	2028. 04. 30. (vasárnap)	Utaztatás száma	Humán, pénzügyi	Normatív igénylés a feladatellátáshoz	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
2	A rizikócsoportokba tartozó idősek helyzetének feltárása, szükség esetén a segítségadás megszervezése	Idős emberek biztonságának támogatása	Érintettek életminőségének javítása	Helyi szociális rendelet	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	A rizikócsoportba tartozó személyek beazonosítása, a szükségleteik feltárása, a segítségadás módjának tervezése	Családgondozó	2028. 04. 30. (vasárnap)	Segítségkérők száma	Szociális gondozó munkaideje	Munkakör bővítése	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
3	Nyugdíjasklub fejlesztése	Elmagányosodás	Nyugdíjas klub fejlesztése	Település fejlesztési koncepció	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-	A nyugdíjasok igényei alapján	képviselő-testület,	2028. 04. 30. (vasárnap)	A résztvevők száma	humán, pénzügyi	Pályázati feltételekkel a	nem együttműködésben

					2022), (2023-2024)	szervezett a nyugdíjasklub fejlesztése, annak érdekében, hogy a nyugdíjasok minél több időt tölthessenek el ott közösen.	polgármester	folyamatos			pénzügyi háttér folyamatos biztosítása	megvalósuló intézkedés
4	Idősek informatikai képzése	Informatikai jártasság hiánya	Helyi képzés szervezése fiatalok segítségével	Szociális koncepció	Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)	Helyi képzés szervezése fiatalok segítségével (önkéntes alapon)	polgármester, falugondnok	2028. 04. 30. (vasárnap) folyamatos	Az alapfokú informatikai képzettségben jártas idősorúak száma	Humán, pénzügyi erőforrások szükségese	Pályázati céloktól és gazdasági helyzettől függő	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Akadálymentesítés	Közlekedés	Akadálymentesítés fejlesztése, járdák utak felújítása	Településfejlesztési koncepció	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)	Önerő hiánya, pályázati lehetőségek felkutatása	Képviselőtestület	2028. 04. 30. (vasárnap) Pályázati forrás keresése	Meglévő probléma megoldása	Pályázati lehetőségek	Bővítés, karbantartás	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés
2	Falubusz beszerzése	falubusz hiánya	akadálymentesített falubusz vásárlása pályázat révén	falugondnoki szolgálatról szóló helyi rendelet	Országos Fogyatékosügy Program (2015-2025)	pályázat	képviselő-testület, polgármester	2028. 04. 30. (vasárnap)	Falubusszal szervezett utaztatások	humán, pénzügyi erőforrások szükségese	pályázat révén	nem együttműködésben megvalósuló intézkedés

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

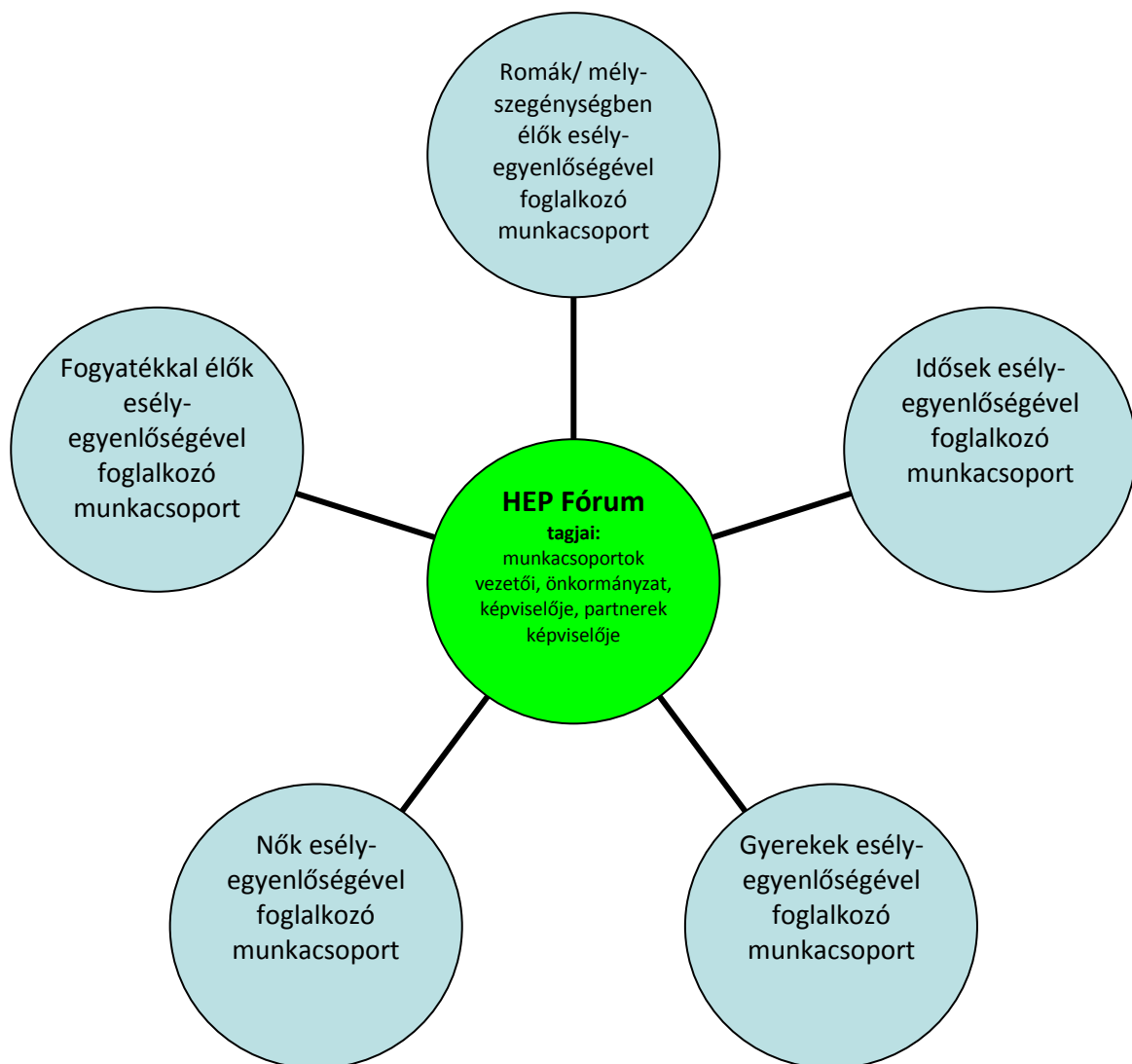
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosság szám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Pécsudvardi Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően a Pécsudvardi Önkormányzat képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 18/2023 (V.24) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Pécsudvard, 2023.05.24.

KIVONAT

Pécsudvardi Önkormányzat Képviselő-testületének 2023. 05.24. napján megtartott nyilvános ülésének jegyzőkönyvéből:

18/2023 (V.24) sz. határozat

Pécsudvardi Önkormányzat Képviselő-testülete a település Helyi Esélyegyenlőségi Programját a 2023-2028-ig tartó időszakra, az előterjesztésnek megfelelő adattartalommal elfogadja.

Határidő: 2023.07.22.

Felelős: Zsdrál Artúr polgármester

Zsdrál Artúr
polgármester sk.

Kisasszondiné Kavalecz Anita
jegyző

Kivonat hitelül:

Pécsudvard, 2023.05.25.

Kisasszondiné Kavalecz Anita, jegyző

